

Plenarhandling

A9-0194/2022

24.6.2022

BETÄNKANDE

om kvinnofattigdom i Europa
(2021/2170(INI))

Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män

Föredragande: Lina Gálvez Muñoz

Föredragande av yttrande (*):
Lucia Ďuriš Nicholsonová, utskottet för sysselsättning och sociala frågor

(*) Associerat utskott – artikel 57 i arbetsordningen

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING	20
YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR SYSSELSÄTTNING OCH SOCIALA FRÅGOR	24
INFORMATION OM ANTAGANDET I DET ANSVARIGA UTSKOTTET	39
SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET ANSVARIGA UTSKOTTET	40

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om kvinnofattigdom i Europa (2021/2170(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artiklarna 2 och 3.3 i fördraget om Europeiska unionen,
- med beaktande av artiklarna 8, 9, 151, 153 och 157 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
- med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt bestämmelserna om sociala rättigheter och jämställdhet mellan män och kvinnor,
- med beaktande av FN:s konvention från 1979 om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor,
- med beaktande av Agenda 2030 för hållbar utveckling, principen om att ”ingen får lämnas utanför” och särskilt mål 1 som handlar om att avskaffa fattigdom, mål 5 som handlar om att uppnå jämställdhet och bättre levnadsvillkor för kvinnor och mål 8 som handlar om att uppnå hållbar ekonomisk tillväxt,
- med beaktande av EU:s tillväxtstrategi Europa 2020, i synnerhet målet att minska antalet människor i EU som lever under de nationella fattigdomsgränserna med 25 % fram till 2020, vilket skulle innebära att över 20 miljoner människor lyfts ut ur fattigdom, samt behovet att fullt ut använda medlemsstaternas socialförsäkrings- och pensionssystem för att garantera ett lämpligt försörjningsstöd,
- med beaktande av Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet (Istanbulkonventionen),
- med beaktande av Internationella arbetsorganisationens konvention nr 190 om avskaffande av våld och trakasserier i arbetslivet,
- med beaktande av handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter,
- med beaktande av rådets rekommendation (EU) 2021/1004 av den 14 juni 2021 om inrättande av en europeisk barngaranti¹,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/54/EG av den 5 juli 2006 om genomförandet av principen om lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet²,

¹ EUT L 223, 22.6.2021, s. 14.

² EUT L 204, 26.7.2006, s. 23.

- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1158 av den 20 juni 2019 om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhängigvårdare³ (direktivet om balans mellan arbete och privatliv),
- med beaktande av meddelandet från kommissionen av den 5 mars 2020 *En jämlikhetsunion: jämställdhetsstrategi för 2020–2025* (COM(2020)0152),
- med beaktande av sin resolution av den 13 oktober 2005 om kvinnor och fattigdom i Europeiska unionen⁴,
- med beaktande av sin resolution av den 8 mars 2011 om fattigdom bland kvinnor i Europeiska unionen⁵,
- med beaktande av sin resolution av den 13 september 2011 om kvinnors företagande i små och medelstora företag⁶,
- med beaktande av sin resolution av den 26 maj 2016 om könsperspektiv på fattigdom⁷,
- med beaktande av sin resolution av den 4 april 2017 om kvinnor och deras roller i landsbygdsområden⁸,
- med beaktande av sin resolution av den 14 juni 2017 om behovet av en EU-strategi för att sätta stopp för och förebygga pensionsklyftan mellan kvinnor och män⁹,
- med beaktande av sin resolution av den 3 oktober 2017 om kvinnors ekonomiska egenmakt i den privata och den offentliga sektorn i EU¹⁰,
- med beaktande av sin resolution av den 15 november 2018 om omsorgstjänster i EU för förbättrad jämställdhet¹¹,
- med beaktande av sin resolution av den 15 januari 2019 om jämställdhet och skattepolitik i EU¹²,
- med beaktande av sin resolution av den 30 januari 2020 om lönegapet mellan kvinnor och män¹³,
- med beaktande av sin resolution av den 21 januari 2021 om könsperspektivet under covid-19-krisen och tiden efter krisen¹⁴,

³ EGT L 188, 12.7.2019, s. 79.

⁴ EUT C 233 E, 28.9.2006, s. 130.

⁵ EUT C 199E, 7.7.2012, s. 77.

⁶ EUT C 51E, 22.2.2013, s. 56.

⁷ EUT C 76, 28.2.2018, s. 93.

⁸ EUT C 298, 23.8.2018, s. 14.

⁹ EUT C 331, 18.9.2018, s. 60.

¹⁰ EUT C 346, 27.9.2018, s. 6.

¹¹ EUT C 363, 28.10.2020, s. 80.

¹² EUT C 411, 27.11.2020, s. 38.

¹³ EUT C 331, 17.8.2021, s. 5.

¹⁴ EUT C 456, 10.11.2021, s. 191.

- med beaktande av resolutionen av den 7 juli 2021 om den gamla kontinentens åldrande – möjligheter och utmaningar i samband med politiken för åldrande efter 2020¹⁵,
- med beaktande av sin resolution av den 10 februari 2021 om minskad ojämlikhet med särskilt fokus på fattigdom bland förvärvsarbetande¹⁶,
- med beaktande av rådets slutsatser av den 10 december 2019 Jämställda ekonomier i EU: Vägen framåt,
- med beaktande av Europeiska jämställdhetsinstitutets (EIGE) rapport av den 5 mars 2020 *Beijing +25: the fifth review of the implementation of the Beijing Platform for Action in the EU Member States*,
- med beaktande av rapporten av den 27 maj 2020 från Internationella arbetsorganisationen *COVID-19 and the world of work*, fjärde utgåvan,
- med beaktande av Eurofound och EIGE:s policydokument av den 15 juli 2021 *Upward Convergence in gender equality: How close is the Union of equality?*,
- med beaktande av studien från december 2017 från utredningsavdelningen för medborgerliga rättigheter och konstitutionella frågor vid parlamentets generaldirektorat för EU-intern politik: *Gender perspective on access to energy in the EU*,
- med beaktande av EIGE:s jämställdhetsindex för 2019 och 2020,
- med beaktande av ståndpunktsdokumentet från juni 2021 från Make Mothers Matter Mothers' Poverty in the EU,
- med beaktande av bedömningen av den årliga strategin för hållbar tillväxt 2021 och förslaget till en gemensam sysselsättningsrapport 2021 från februari 2021 från Europeiska nätverket mot fattigdom *Working towards a Socially Inclusive and Poverty-proof Recovery from the COVID-19 Pandemic*,
- med beaktande av studien av den 19 maj 2021 från utredningsavdelningen för medborgerliga rättigheter och konstitutionella frågor vid parlamentets generaldirektorat för EU-intern politik: *COVID-19 and its economic impact on women and women's poverty, Insight from 5 European Countries*,
- med beaktande av studien av den 14 juni 2021 från utredningsavdelningen för medborgerliga rättigheter och konstitutionella frågor vid parlamentets generaldirektorat för EU-intern politik: *Gender equality: Economic value of care from the perspective of the applicable EU funds*,
- med beaktande av sin resolution av den 14 april 2016 om att nå målen för fattigdomsbekämpningen mot bakgrund av ökande utgifter för hushållen¹⁷, och det

¹⁵ EUT C 99, 1.3.2022, s. 122.

¹⁶ EUT C 465, 17.11.2021, s. 62.

¹⁷ EUT C 58, 15.2.2018, s. 192.

bifogade yttrandet från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män,

- med beaktande av arbetet inom den europeiska plattformen för åtgärder mot hemlöshet, som lanserades i juni 2021,
 - med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,
 - med beaktande av yttrandet från utskottet för sysselsättning och sociala frågor,
 - med beaktande av betänkandet från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män (A9-0194/2022), och av följande skäl:
- A. Jämställdhet är ett av EU:s kärnvärden, som fastställs i artikel 2 i EU-fördraget. I artikel 8 i EUF-fördraget fastställs principen om jämställdhetsintegrering.
- B. Utrotning av fattigdom är en av EU:s prioriteringar enligt artikel 3 i EU-fördraget och artikel 34 i stadgan om de grundläggande rättigheterna och ett överordnat mål inom den europeiska pelaren för sociala rättigheter samt återspeglar EU:s åtagande att bekämpa fattigdom i sin politik.
- C. Antalet kvinnor som lever i fattigdom i EU är fortfarande högre än antalet män som lever i fattigdom¹⁸. Trots en minskning av fattigdomen i EU bland både kvinnor och män är kvinnor fortfarande oproportionerligt mer utsatta för fattigdom och risk för social utestängning än män, särskilt kvinnor som upplever intersektionella former av diskriminering. År 2020 var risken för fattigdom och social utestängning i EU större för kvinnor (22,9 %) än för män (20,9 %), trots en minskning i båda fallen sedan 2015 (24,9 % respektive 23,1 %). Sedan 2017 har könsskillnaderna i fråga om fattigdom ökat i 21 medlemsstater¹⁹. Enligt uppgifterna varierar fattigdomen bland kvinnor kraftigt mellan medlemsstaterna. På grund av det starka sambandet mellan kvinnofattigdom och barnfattigdom riskerar ett av fyra barn i EU att drabbas av fattigdom eller social utestängning.
- D. Uppskattningar från 2019 ger vid handen att fattigdomsriskerna i EU:s 27 medlemsstater särskilt drabbar kvinnor, bland vilka andelen fattiga uppgick till 17,1 % efter sociala transfereringar. Sedan covid-19-pandemin började har kvinnor drabbats oproportionerligt hårt på det socioekonomiska området, bland annat, i vissa fall, i och med förlorade arbetstillfällen. Sysselsättningsgraden för kvinnor har till och med sjunkit kraftigare än under recessionen 2008. Detta beror bland annat på ökningen av obetald omsorg, hushålls- och utbildningsarbete som huvudsakligen utförs av kvinnor, och har också lett till ökad fattigdom bland kvinnor. Redan före covid-19-pandemin var majoriteten av de tillfälligt anställda och deltidsanställda kvinnor, särskilt inom tjänstesektorn, och pandemin har förstärkt denna trend. Vi kan ännu inte begripa effekterna av covid-19-pandemin fullt ut, och vi kommer att fortsätta att känna av de

¹⁸ Eurostats webbplats *Living conditions in Europe – poverty and social exclusion*, hämtad den 30 maj 2022. Tillgänglig på:

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Living_conditions_in_Europe_-_poverty_and_social_exclusion&oldid=544210.

¹⁹ Europeiska jämställdhetsinstitutet *Gender Equality Index 2020: Digitalisation and the future of work*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg 2020.

socioekonomiska konsekvenserna under de kommande åren. Det är därför viktigt att undersöka kvinnors fattigdom i samband med hanteringen och efterverkningarna av covid-19-krisen. De åtgärder som vidtagits för att ta sig ur finanskrisen 2008 har inte varit tillräckliga för att minska kvinnors fattigdom. Minskade anslag till sociala offentliga tjänster och lägre löner påverkar kvinnor på ett oproportionerligt sätt på grund av deras större beroende av sociala offentliga tjänster och bidrag.

- E. Jämställdhetsintegrering innebär att man tar hänsyn till skillnaderna mellan könen under hela den politiska cykeln och tillämpar ett intersektionellt perspektiv med beaktande av mångfalden bland män och kvinnor när man utformar, genomför och utvärderar politik, program och projekt, för att öka jämställdheten. Hittills har EU vare sig genomfört någon verkligt integrerad politik eller inkluderat en intersektionellt perspektiv.
- F. Enligt artikel 3.3 i fördraget om Europeiska unionen ska unionen bekämpa ”social utestängning och diskriminering” och främja ”social rättvisa och socialt skydd [och] jämställdhet mellan kvinnor och män” i linje med konceptet social marknadsekonomi. Handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter har som särskilt mål att minska antalet personer i risk för fattigdom med minst 15 miljoner fram till 2030, däribland 5 miljoner barn. De sociala, gröna och jämställdhetsrelaterade agendorna är sammankopplade och delar målen att säkerställa hållbar tillväxt och en rättvis resursfördelning. I diskussionen om översynen av EU:s nuvarande samhällsekonomiska styrningsmodell bör hänsyn tas till EU:s åtagande om att minska ojämlikheten och utrota fattigdomen, framför allt kvinnofattigdomen.
- G. FN:s särskilda rapportör om extrem fattigdom och mänskliga rättigheter, Olivier De Schutter, har påpekat att EU bör utveckla en EU-omfattande strategi mot fattigdom som säkerställer en strukturell och bred strategi för att utrota fattigdom bland kvinnor. Ett rättvisare socialt kontrakt behövs för Europeiska unionen efter pandemin, inklusive ekonomisk politik som syftar till att minska ekonomiska ojämlikheter.
- H. Föräldrarnas fattigdom leder ofta till barnfattigdom. Investeringar i politik för att stödja kvinnor förbättrar också levnadsvillkoren för deras familjer, särskilt för deras barn. EU och medlemsstaterna måste respektera, skydda och tillgodose barns rättigheter i enlighet med fördraget om Europeiska unionen. Barns rättigheter äventyras i situationer med fattigdom. Utrotning av barnfattigdom ingår i princip 11 i den europeiska pelaren för sociala rättigheter.
- I. Ensamförsörjarfamiljer löper större risk för fattigdom och social utestängning och i sådana familjer är det mera sannolikt att fattigdomsöverföring från generation till generation. 85 % av alla ensamförsörjarfamiljer har en kvinna som familjeöverhuvud. Under 2020 löpte 42,1 % av dem som inom EU bodde i hushåll med en enda vuxen och underhållsberättigade barn risk för fattigdom och social utestängning.
- J. Kvinnofattigdomen är ett resultat av ett liv av diskriminering. Könstereotyper påverkar fortfarande arbetsfördelningen i hemmet, inom utbildningen, på arbetsplatsen och i samhället samt tillgången till makt och beslutsfattande. Obetalt omsorgs- och hushållsarbete, som främst utförs av kvinnor, innebär en oproportionerlig börda för kvinnor. Globalt utgör kvinnor 70 % av arbetstagarna inom vård och omsorg. Dessa slags yrken har systematiskt undervärderats eftersom de har utförts och fortfarande

utförs obetalt av kvinnor i hushåll. Kvinnor har lägre löner än män. Kvinnor har i större utsträckning deltidsavtal, på grund av tidsfattigdom. Kvinnor lider av fattigdom som förvärvsarbetande, vilket leder till större risk för fattigdom och social utestängning på grund av låg arbetsintensitet.

- K. Vederbörlig hänsyn bör tas till rekommendationerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter om jämställdhet, lika möjligheter och aktivt stöd till sysselsättning.
- L. Kvinnors fattigdom är flerdimensionell och därför måste vi bekämpa alla orsaker till och konsekvenser av alla aspekter av kvinnors fattigdom, inbegripet materiell fattigdom, men även bristen på tillgång till olika resurser och tjänster, vilket begränsar deras förmåga att fullt ut åtnjuta sitt medborgarskap. Fattigdom bland kvinnor är direkt kopplad till en orättvis värdering av arbete som huvudsakligen utförs av kvinnor, avbrott i yrkeslivet på grund av mammaledighet eller omsorgsansvar, en ojämn fördelning av obetalt omsorgsansvar och hushållsarbete och segregering inom utbildningsväsendet och därefter på arbetsmarknaden. Kvinnors fattigdom leder till att de utestängs från vissa sociala och politiska aspekter av livet. Samtidigt ökar bristen på tillräcklig tillgång till resurser och tjänster kvinnors risk för att hamna eller stanna kvar i fattigdom, vilket visar det ömsesidiga beroendet mellan fattigdom och social och politisk utestängning.
- M. Konsekvenserna av fattigdom för kvinnor och män skiljer sig åt och indikatorer för att bättre förstå fattigdomens feminisering, såsom ålder, förväntad livslängd, inkomstskillnader, löneklyftan mellan kvinnor och män, typ av hushåll och sociala transfereringar måste därför också beaktas. Synergier mellan olika vidtagna åtgärder och politiska insatser som rör jämställdhet, sysselsättning, utbildning, skattepolitik och bostäder kan bidra till att bekämpa djupt rotade orsaker till fattigdom och social utestängning på ett mer effektivt sätt.
- N. Risker för fattigdom och social utestängning ökar bland vissa grupper av kvinnor såsom ensamstående mammor, kvinnor över 65 år, kvinnor med funktionsnedsättning samt kvinnor med låg utbildningsnivå och migrantbakgrund.
- O. I den äldre befolkningen i EU:s 27 medlemsstater är kvinnorna fler än männen. År 2019 var de mycket gamla kvinnorna (85 år och uppåt) mer än dubbelt så många som de mycket gamla männen. Hur åldrandet utvecklas kommer att ha stor inverkan på de styrande, näringslivet och civilsamhället, och särskilt på vård- och omsorgssystemen, arbetsmarknaden, de offentliga finanserna och rätten till pension.
- P. Statistiken visar att av alla kvinnor med funktionsnedsättning i EU riskerar i genomsnitt 29,5 % att hamna i fattigdom och socialt utanförskap, jämfört med 27,5 % av alla män med funktionsnedsättning.
- Q. Kvinnor från mer utsatta grupper, till exempel unga kvinnor, kvinnor med funktionsnedsättning, kvinnor med migrantbakgrund, romska kvinnor, kvinnor som tillhör religiösa eller etniska minoriteter och hbtqi+-kvinnor, utsätts för ytterligare och intersektionella former av diskriminering i tillgången till utbildning, hälso- och sjukvård, sysselsättning och social service och löper därför större risk för fattigdom.

- R. Romer utsätts för diskriminering i tillträdet till sysselsättningsinitiativ som exempelvis ungdomsgarantin. De offentliga arbetsförmedlingarna saknar ofta kapacitet att nå dem eller utövar indirekt diskriminering.
- S. När det gäller fattigdomsuppgifter räknas hushållet som en statistisk enhet, varför det är hela hushållens fattigdom som beaktas, utan någon hänsyn till bristande jämställdhet sett till resursfördelningen inom hushållet, vilket gör det svårt att få fram tillförlitliga könsupplade uppgifter.
- T. Kvinnors fattigdom ökar risken för hemlöshet, bristande tillgång till lämpliga bostäder och energifattigdom. Det behövs politiska åtgärder som är särskilt anpassade till ensamstående föräldrar.
- U. Jämställdhet på arbetsmarknaden är ett viktigt instrument för att utrota fattigdomen bland kvinnor och gynnar inte bara kvinnor, utan ekonomin som helhet, med positiva konsekvenser för BNP, sysselsättningen och produktiviteten. Ökad jämställdhet skulle medföra en ökning av EU:s BNP per capita med 6,1–9,6 % och ge ytterligare 10,5 miljoner arbetstillfällen till 2050, vilket skulle gynna både kvinnor och män.
- V. Det arbete som utförs i starkt kvinnodominerade sektorer är visserligen väsentligt och har stort socioekonomiskt värde, men är det oaktat undervärderat och lägre avlönat än arbetet inom mansdominerade sektorer. Lönernas tillräcklighet i kvinnodominerade sektorer måste skyndsamt omprövas i förhållande till dessa sektors värde för samhälle och ekonomi och för att det inom unionslagstiftningen ska göras framsteg med minimilöner, minimiinkomster och löneinsyn.
- W. Rätten till arbete är en nödvändig förutsättning för kvinnors åtnjutande av ekonomiskt oberoende, självförverkligande på det yrkesmässiga planet och lika rättigheter. Otrygga anställningar bör därför utrotas genom obligatorisk tillämpning av principen att det för varje faktiskt arbete bör finnas en fast tjänst och genom erkännande och stärkande av rätten att få ett arbete som är förenat med rättigheter.
- X. Den genomsnittliga sysselsättningsklyftan mellan könen ligger på 11,5 %, och kvinnor är oproportionerligt högt representerade i sektorer med låga löner och osäkra anställningar. Kvinnor är mer representerade i flexibla arbetsformer, atypiska och flexibla kontrakt (deltidsarbete, tillfälligt arbete osv.). Kvinnor utsätts för diskriminering på grund av graviditet och moderskap. Lönegapet mellan kvinnor och män uppgick 2019 till 14,1 % på EU-nivå, även om det fanns betydande skillnader mellan medlemsstaterna²⁰. Vinstklyftan mellan kvinnor och män ökat i 17 medlemsstater sedan 2010, medan inkomstklyftan mellan könen har blivit större i 19 medlemsstater, vilket har lett till en allmän ökning i EU av ojämställdheten uttryckt i vinster och inkomst²¹. Omkring 10 % av den arbetsföra befolkningen i EU riskerar att drabbas av fattigdom, och det är främst kvinnor som får en minimilön eller mindre än en lön som går att leva på, bland annat på grund av kvinnors större deltagande i den informella ekonomin. Att bekämpa odeklarerat arbete och fastställa adekvata och rättvisa minimilöner som ger en anständig levnadsstandard kan bidra till att minska

²⁰ Eurostats webbplats *Gender pay gap statistics*, hämtad den 30 maj 2022. Tillgänglig på: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Gender_pay_gap_statistics.

²¹ *Gender pay gap statistics*.

ojämlikheten på löneområdet, löneklyftan mellan kvinnor och män och kvinnofattigdomen.

- Y. I den europeiska sociala stadgan erkänns alla arbetstagares, det vill säga även kvinnliga arbetstagares, rätt till skälig ersättning som är tillräcklig för att bereda dem och deras familjer en godtagbar levnadsstandard samt rätt till lika lön för likvärdigt arbete. Där fastställs dessutom rätten till skydd mot fattigdom och social utestängning, och stadgan bidrar till att minska de befintliga löneskillnaderna mellan män och kvinnor.
- Z. Andelen transpersoner som förvärvsarbetar är endast 51 %, vilket kan jämföras med 69,3 % hos befolkningen i stort. Arbetslöshet är framför allt ett problem för transkvinnor, som drabbas av arbetslöshet i nästan tre gånger så stor utsträckning som befolkningen i stort²².
- AA. Enbart 20,7 % av kvinnorna med funktionsnedsättning och 28,6 % av männen med funktionsnedsättning arbetar heltid. I vissa medlemsstater förlorar personer med funktionsnedsättning ofta sina funktionsnedsättningsbidrag när de tar en anställning, vilket ökar risken för att de hamnar i fattigdom som förvärvsarbetande.
- AB. Pensionsklyftan mellan kvinnor och män uppgick 2019 i snitt till 29,4 %²³, som ett resultat av den obalans som skapats av ihållande ojämställdhet livet igenom. Pensionsklyftan innebär att kvinnor löper större risk att hamna under fattigdomsgränsen när de blir äldre, även med tanke på att den förväntade livslängden för kvinnor är längre än den förväntade livslängden för män, vilket förvärrar konsekvenserna av fattigdom och social utestängning. Större arbetsmarknadsintegration under en persons livstid kommer att bidra till att minska pensionsklyftan mellan kvinnor och män.
- AC. Den tekniska och digitala revolution som vi bevittnar ökar de digitala framstegen och nya affärsmöjligheter. Denna tekniska och digitala revolution förändrar ekonomiska mönster, sociala system och arbetsmarknaden. Alla i vårt samhälle, i synnerhet kvinnor, måste ha möjlighet att ta del av detta välstånd.
- AD. En politik inriktad på att öka kvinnors deltagande inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik (STEM-ämnena) samt artificiell intelligens behöver främjas ytterligare tillsammans med antagandet av en flernivåstrategi för att åtgärda klyftan mellan kvinnor och män på alla utbildnings- och anställningsnivåer i den digitala sektorn.
- AE. Flickor får bättre resultat än pojkar i skolan men har ofta svårare eller hindras från att överföra utbildningsframgången till yrkeslivet, på grund av familj och andra påtryckningar.
- AF. Kvinnor som bor på landsbygden drabbas särskilt hårt av fattigdom. Många av dessa kvinnor är inte ens registrerade på arbetsmarknaden eller som arbetslösa. Arbetslösheten bland kvinnor på landsbygden är extremt hög, och de kvinnor som har en anställning

²² <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/7341d588-ddd8-11ea-adf7-01aa75ed71a1/language-en>

²³ Eurostats artikel av den 3 februari 2021 *Closing the gender pension gap?*.

har mycket låga inkomster. Kvinnor på landsbygden har begränsad tillgång till utbildning.

- AG. En gemensam EU-strategi för vårdsektorn, utöver medlemsstaternas politik, skulle skapa ett betydande mervärde. Kvinnor tar hand om oavlönat omsorgsarbete oftare än män, och omsorg om barn eller anhöriga är därför ett av de vanligaste skälen för kvinnor att minska sin arbetstid eller lämna arbetsmarknaden. Kvinnor gör oftare avbrott i sin karriär eller tar korttids- eller deltidsarbeten eller otrygga och till och med informella arbeten som kan anpassas till deras omsorgsarbete, vilket påverkar deras inkomster och deras insättningar i pensionsfonder och därmed påverkar deras ekonomiska oberoende på äldre dagar. Allmän tillgång till högkvalitativ hälso- och sjukvård samt sociala tjänster och inrättningar till överkomliga priser, såsom förskoleverksamhet och barnomsorg eller vård och omsorg av andra anhöriga, är inte bara avgörande för att undvika ökad fattigdom, särskilt för kvinnor, utan är också avgörande för en ekonomi som tjänar allmänhetens intresse. Investeringar i dessa tjänster inverkar därför positivt på kvinnors ekonomiska oberoende och möjligheter att delta på arbetsmarknaden. Sociala skyddsåtgärder är helt avgörande för att bekämpa kvinnofattigdomen, inte bara ekonomiskt, utan även i alla dess dimensioner.
- AH. Fattigdom förvärrar effekterna av könsrelaterat våld på kvinnor, eftersom ökade ekonomiska svårigheter gör det svårt för kvinnor i misshandelsförhållanden att lämna sin partner. Könsrelaterat våld är ett strukturellt problem som förekommer i alla socioekonomiska grupper och är oberoende av ursprung eller övertygelse. Fattigdom utsätter kvinnor för större risk för människohandel och sexuellt utnyttjande eftersom den gör dem och deras familjer ekonomiskt beroende av de som utnyttjar dem. Könsrelaterat våld bidrar också till fattigdom och social utestängning eftersom våld har konsekvenser för hälsan och kan leda till att man förlorar sitt arbete och till hemlöshet.
- AI. Trakasserier på arbetsplatsen, bland annat sexuella trakasserier och mobbning, som det vanligtvis är kvinnor som utsätts för, har en avskräckande effekt och leder bland annat till ökad frånvaro och minskad produktivitet och därmed inkomstbortfall, samt bidrar till att kvinnorna lämnar arbetsmarknaden, vilket får negativa konsekvenser för deras karriär och ekonomiska oberoende. Att anmäla trakasserier på arbetsplatsen kan leda till avsked för eller isolering av offret.
- AJ. Dagen skattepolitik, både på EU-nivå och nationell nivå, förstärker de befintliga klyftorna mellan könen. Skattesystemen befäster traditionella könsroller och avhåller kvinnor från att inträda och stanna kvar på arbetsmarknaden, och framför allt från att återvända till den.
- AK. Det uppskattas att en av tio flickor i dagsläget inte har råd med hygienprodukter. I sin resolution av den 15 januari 2019 om jämställdhet och skattepolitik i EU uppmanade Europaparlamentet alla medlemsstater att avskaffa den så kallade vård- och tampongskatten genom att utnyttja den flexibilitet som införts i momsdirektivet och tillämpa skattebefrielser eller 0 % momssatser på dessa viktiga basvaror.
1. Europaparlamentet påpekar att enligt Eurostat finns det för närvarande 64,6 miljoner kvinnor och 57,6 miljoner män som lever i fattigdom i EU:s medlemsstater, vilket visar att fattigdomen bland kvinnor och män skiljer sig åt. Parlamentet uppmanar

kommissionen att utveckla en ambitiös europeisk 2030-strategi mot fattigdom, med konkreta fattigdomsminskningsmål och tyngdpunkten förlagd till att få slut på kvinnofattigdomen och bryta cirkeln av att fattigdomsrisker överförs från generation till generation.

2. Europaparlamentet understryker att kvinnors fattigdom också måste analyseras utifrån ett intersektionellt perspektiv, som inbegriper en genusmedveten analys som beaktar intersektionella former av diskriminering på grund av egenskaper som socioekonomisk bakgrund, invandrarbakgrund och etniskt ursprung, ålder, sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck. Parlamentet vill att EIGE:s jämställdhetsindex tas med i den sociala resultattavlan. Parlamentet uppmanar EIGE att tillhandahålla data som uppdelats intersektionellt och efter kön, och uppmanar medlemsstaterna att använda dessa data för att bättre komma till rätta med landsspecifika utmaningar och utveckla nationella återhämtningsplaner samt förbättra synergier mellan olika paket, fonder och politiska åtgärder.
3. Europaparlamentet understryker vikten av politik som tar hänsyn till den demografiska utmaningen och främjar lika möjligheter för alla, särskilt dem som drabbas hårdast av krisen och av att säkerställa att alla de affärsmöjligheter som uppstår genom den pågående tekniska och digitala revolutionen bör inriktas på kvinnor.
4. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att utföra ett liknande, regelbundet arbete med insamling och analys av disaggregerade data när de utformar eller utvärderar sin politik och praxis, för att samla in information och statistik om situationen för kvinnor under särskilda osäkra förhållanden, såsom kvinnor som lider av energiotrygghet, den digitala klyftan, arbetssjukdomar, näringsbrist och malnutrition.
5. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen kommissionen och medlemsstaterna att på ett effektivt sätt ta itu med den ojämlikhet som drabbar kvinnor, genom att ta itu med dess viktigaste beståndsdelar, det vill säga hinder på arbetsmarknaden och för tillgången till ekonomiskt överkomliga tjänster av hög kvalitet, såsom barnomsorg och långtidssjukvård, och att främja tillgången till offentliga pensionssystem för egenföretagare, ej yrkesverksamma, arbetslösa (kort- och långtidsarbetslösa) och personer med ”atypiska” anställningsformer.
6. Europaparlamentet noterar att fattigdom fortsätter att mätas på grundval av den samlade hushållsinkomsten, vilket innebär att man antar att alla medlemmar i hushållet tjänar lika mycket och att resurserna fördelas lika. Parlamentet efterfrågar individualiserade rättigheter och beräkningar baserade på enskilda personers inkomster för att bekämpa den faktiska omfattningen av kvinnors fattigdom.
7. Europaparlamentet efterlyser användning av flera dimensioner, bland annat tidsfattigdom, vid mätning av fattigdom. Parlamentet uppmanar Eurostat att samordna den genusmedvetna utformningen av den europeiska tidsanvändningsstudien med medlemsstaterna och hur regelbundet den bör genomföras.
8. Europaparlamentet välkomnar kommissionens tillkännagivande av en europeisk omsorgsstrategi, men uppmanar kommissionen att gå bortom åtgärder inom omsorgssektorn och säkerställa en omställning till en vård- och omsorgsekonomi med ett helhetsbetonat, jämställdhetsinriktat och livslång synsätt på vård och omsorg,

inbegripet åtgärder för att främja ekologisk hållbarhet, rättvisa arbetsvillkor och lämpliga löner i syfte att upprätthålla attraktionskraften i arbetet inom vård- och omsorgssektorn, sätta punkt för diskrimineringen, bekämpa fattigdom, våld och övergrepp, fastställa minimistandarder och lämpliga kvalitetsriktlinjer för vård och omsorg under en persons livstid och tillhandahålla stöd för formella vårdare och anhörigvårdare, obetalda vårdare och personerna de vårdar. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att skapa incitament för arbetsgivare att främja en bättre balans mellan arbete och privatliv.

9. Europaparlamentet noterar att alla medlemsstater har ökat sina omsorgspaket under pandemin och infört särskilda bestämmelser för enföräldershushåll. Parlamentet uppmanar eftertryckligen medlemsstaterna att förlänga dessa bestämmelsers giltighetstid under återhämtningsperioden.
10. Europaparlamentet är övertygat om att principen ”arbete är det bästa botemedlet mot fattigdom” inte längre gäller i dag mot bakgrund av låglönesektorer, atypiska och osäkra anställningar och nedmonteringen av de sociala trygghetssystemen, och anser bestämt att välfungerande system för kollektivavtal och minimilöner behövs för att uppnå ett samhälle utan fattigdom.
11. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att garantera tillräckligt ekonomiskt skydd, inte bara för personer som arbetar hela livet, utan även för de som utför oavlönat omsorgsarbete för anhöriga samt hushålls- och barnomsorgsarbete, de som har otrygga anställningar de som upplever långa perioder av arbetslöshet.
12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att främja strategier som syftar till att avskaffa otrygga anställningar och ofrivilligt deltidsarbete för att förbättra situationen för kvinnor på arbetsmarknaden.
13. Europaparlamentet betonar kvinnornas nyckelroll inom socialsektorn samt inom vården och omsorgen, lokalvården och utbildningsväsendet, hälsossektorn jämte detaljhandeln, såsom det framgått av covid-19-krisen. Parlamentet vill att typiskt kvinnodominerat arbete ska omprövas och omvärderas och att man ska utveckla och börja använda sektorsövergripande och könsneutrala utvärderingsverktyg för bättre bedömning och rättvisare avlöning av kvinnodominerat arbete och säkerställa lika lön för lika arbete och likvärdigt arbete, samtidigt som kvinnors entreprenörskap i små och medelstora företag stärks.
14. Europaparlamentet konstaterar att de allra flesta arbetstagare inom detaljhandeln samt städare är kvinnor och att de ofta endast får minimilön, och att covid-19-pandemin innebär att de löper en ännu större risk att drabbas av fattigdom. Parlamentet understryker det akuta behovet av att höja lönerna och bekämpa osäkra anställningsvillkor. Parlamentet uppmanar eftertryckligen medlemsstaterna att höja vårdpersonalens status genom anständiga löner och arbetsvillkor och i synnerhet genom ingåendet av ordentliga anställningsavtal.
15. Europaparlamentet framhåller att åtgärder mot kvinnofattigdomens flerdimensionella karaktär förutsätter att man får bukt med den segregering som består i att oavlönat arbete och omsorgsansvar i hemmen mestadels utförs av kvinnor och att man stärker

arbetet mot stereotyper för att stärka åtgärder för balans mellan arbete och privatliv inom vården samt familjevänliga arbetsformer, såsom flexibla arbetstider och möjlighet till distansarbete för att främja modellen med ”lika försörjnings- och omsorgsansvar” (tidsanvändningsstrategi)²⁴, så att kvinnor och män bättre kan förena arbete och privatliv. Parlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att fullt ut införliva och genomföra direktivet om balans mellan arbete och privatliv, för att säkerställa en rimlig fördelning mellan arbete och familjeliv, och uppmanar dem att lägga ribban över direktivets minimistandard. Parlamentet betonar att det är de bakomliggande orsakerna till fattigdom bland förvärvsarbetande som måste hanteras, till exempel genom att främja utbildning, fastställa minimilöner och säkerställa socialt skydd. Parlamentet uppmanar kommissionen att kräva av medlemsstaterna att de investerar i kvalitetsutbildning och att stödja dem i detta, i syfte att dela god praxis och att ägna särskild uppmärksamhet åt livslångt lärande.

16. Europaparlamentet betonar att kvinnor är oproportionerligt och ofta ofrivilligt överrepresenterade i osäkra anställningar, vilket inbegriper omfattande deltidsarbete, lågavlönade och tidsbegränsade anställningar och arbetsavtal där antalet arbetstimmar ej avtalats. Parlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att genomföra rekommendationerna från Internationella arbetsorganisationen, vilka har som syfte att minska antalet osäkra anställningar genom att begränsa de omständigheter under vilka osäkra kontrakt kan användas samt begränsa den tid som arbetstagare kan vara anställda med sådana kontrakt.
17. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att genomföra en aktiv och effektiv politik för att förebygga och bekämpa trakasserier på arbetsplatsen, inbegripet sexuella trakasserier och mobbning. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa lämpliga och tillräckliga finansieringsmekanismer för program och åtgärder för att bekämpa trakasserier på arbetsplatsen, inklusive mekanismer för att stödja kvinnor att anmäla trakasserier. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna och EU att ratificera Internationella arbetsorganisationens konvention nr 190 om avskaffande av våld och trakasserier i arbetslivet.
18. Europaparlamentet betonar vikten av att öka medvetenheten om konsekvenserna av kvinnors val på arbetsmarknaden och betydelsen av deras ekonomiska oberoende för att skydda dem från fattigdom och social utestängning.
19. Europaparlamentet uttrycker oro över att kvinnor med barn diskrimineras på arbetsplatsen på grund av att de är mammor och inte på grund av att deras arbetsprestation är underlägsen kollegornas. Parlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att aktivt främja en positiv bild av mödrar som anställda.
20. Europaparlamentet understryker att offentliga tjänster med hög kvalitet är utslagsgivande för kampen mot kvinnofattigdomen. Därvid handlar det främst om tjänster för förskoleundervisning och barnomsorg, eller vård och omsorg inriktad på andra behövande personer, till exempel äldre människor. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att införa lämpliga mekanismer för att erkänna dessa livsgärningar.

²⁴ EIGE:s databas för jämställdhetsstatistik, hämtad den 30 maj 2022. Tillgänglig på: https://eige.europa.eu/gender-statistics/dgs/browse/ta/ta_timeuse

21. Europaparlamentet betonar att klimatförändringarna också har stor inverkan på kvinnors fattigdom eftersom kvinnor är mer beroende av naturresurser och eftersom de utgör majoriteten av de fattiga människorna i EU har de färre resurser för att skydda sig mot klimatförändringarnas negativa effekter. Parlamentet beklagar djupt att ett genusperspektiv inte konsekvent har införts i EU:s klimatpolitik. Parlamentet uppmanar kommissionen att integrera jämställdhet i EU:s politik och lagstiftning om klimatförändringar. Parlamentet anser att 55 %-paketet och den sociala klimatfonden bör utformas och genomföras med en tydlig jämställdhetsdimension och gynna kvinnor lika mycket som män.
22. Europaparlamentet uppmanar EU och medlemsstaterna att skydda kvinnor som lever i energifattigdom genom att i rätt tid och under samordnade former bemöta energikrisens inverkan på lång sikt. Parlamentet framhåller att detta ska omfatta personer i en utsatt situation och garantera att låginkomsthushåll, och framför allt äldre kvinnor och ensamstående mammor, överkomligt prissatt tillgång till sådana nyttigheter som el, gas och vatten.
23. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att integrera jämställdheten i all politik, alla program och åtgärder, och att inrätta bättre politik för balansen mellan arbete och privatliv och lämpliga åtgärder för att garantera kvinnors deltagande på arbetsmarknaden, såsom bättre mammaledighet och betydligt längre pappaledighet, betald och icke överförbar föräldraledighet, flexibel arbetstid, barnomsorg på arbetsplatsen, omsorgstjänster och distansarbete. Parlamentet betonar vikten av jämställdhetsintegrering och skräddarsydda ekonomisk-politiska åtgärder med anledning av covid-19-pandemin till kvinnors särskilda behov och deras ekonomiska verksamheter.
24. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att integrera jämställdheten i all lagstiftning, all politik, alla program och åtgärder med anknytning till transporter, och att ta med ett jämställdhetsperspektiv i utformningen av rörlighet, boende till överkomliga priser och stadsplanering.
25. Europaparlamentet betonar att hemlöshet bland kvinnor inte bör underskattas och missuppfattas som ett mindre socialt problem i EU. Parlamentet pekar på bristen på heltäckande uppdelade uppgifter om karaktären och omfattningen av kvinnors hemlöshet, som gör problemet mindre synligt. Parlamentet uppmanar med kraft EU och medlemsstaterna att integrera ett jämställdhetsperspektiv i sin politik och sina metoder mot hemlöshet och bristen på tillgång till överkomligt och lämpligt boende och energi, och att utveckla särskilda strategier som syftar till att bekämpa problem på detta område senast 2030 samtidigt som man säkerställer att tjänster fungerar korrekt och effektivt så att de kan uppfylla hemlösa kvinnors behov. Parlamentet betonar vikten av att erkänna könsrelaterat våld som en av de bakomliggande orsakerna som förvärrar risken för hemlöshet bland kvinnor, och betonar behovet av att undersöka hur kvinnors behov sammanfaller med bredare socioekonomiska och strukturella hinder. Parlamentet uppmanar alla aktörer att integrera ett jämställdhetsperspektiv i den europeiska plattformen för åtgärder mot hemlöshet. Parlamentet är övertygat om att principen om ”bostad först” kan spela en viktig roll i kampen mot hemlöshet och efterlyser att dessa projekt införs i alla medlemsstater.

26. Europaparlamentet noterar att den försämrade sociala och ekonomiska situationen till följd av covid-19-pandemin har ökat alla former av övergrepp och våld mot kvinnor samt prostitution, i strid med deras mänskliga rättigheter. Parlamentet understryker att det krävs ökade offentliga, ekonomiska och mänskliga resurser för att stödja grupper som befinner sig i riskzonen för fattigdom och för att hantera situationer som utgör en risk för barn och ungdomar, äldre, personer med funktionsnedsättning och hemlösa personer.
27. Europaparlamentet noterar att kvinnors ekonomiska oberoende spelar en avgörande roll för deras förmåga att undfly situationer där de utsätts för könsrelaterat våld. Parlamentet efterlyser därför stöd och skyddsåtgärder för att stödja kvinnor i sådana situationer tillhandahålls, att ett övergripande direktiv om förebyggande och bekämpning av alla former av könsrelaterat våld antas, att könsrelaterat våld läggs till på förteckningen över EU-brott och att EU samt att Bulgarien, Lettland, Litauen, Slovakien, Tjeckien och Ungern ratificerar Istanbulkonventionen. Europaparlamentet betonar att ett liv fritt från våld är grundläggande om kvinnor ska kunna delta på arbetsmarknaden, nå sin fulla potential och vara ekonomiskt oberoende. Parlamentet fördömer avsiktlig desinformation om verktyg och initiativ för att bekämpa könsrelaterat våld i EU. Parlamentet uttrycker oro över att denna desinformation får ett fotfäste i Europa och därmed gör det ännu svårare att skydda kvinnor från våld.
28. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att bekämpa skadliga sedvänjor såsom könsstympling av kvinnor, tidiga äktenskap och tvångsäktenskap samt så kallat hedersvåld, som särskilt skadar och begränsar unga kvinnor och flickor.
29. Europaparlamentet anser att prostitution är en allvarlig form av våld och exploatering, som främst drabbar kvinnor och flickor. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att vidta särskilda åtgärder för att bekämpa de ekonomiska, sociala och kulturella orsakerna till prostitution så att kvinnor i en situation av fattigdom och social utestängning inte utsätts för sådant utnyttjande. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att vidta särskilda åtgärder för att hjälpa prostituerade med deras sociala och yrkesmässiga återintegrering.
30. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att föreslå proaktiva åtgärder via de europeiska socialfonderna och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling för att främja kvinnors sysselsättning, underlätta tillgången till sociala tjänster och samhällsekonomiska utveckling på landsbygden. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att i samarbete med regionala och lokala myndigheter minska risken för fattigdom bland kvinnor på landsbygden genom att ge dem egenmakt och förbättra deras livskvalitet genom att tillhandahålla utbildningsprogram och anställningsvillkor av hög kvalitet, inbegripet distansarbete och anständiga inkomster. Parlamentet efterlyser positiva åtgärder för att uppmuntra framför allt kvinnliga jordbrukare att stanna på landsbygden, inbegripet främjande av samhällscentrum som kan tillhandahålla teknisk rådgivning och tekniskt stöd för att hålla jordbruksföretagen i drift och hjälpa dem att överleva och uppmuntra unga att investera i jordbruk och boskap för att säkerställa dess långsiktiga överlevnad.
31. Europaparlamentet betonar den avgörande betydelsen av EU:s alla sociala fonder och program, särskilt Europeiska socialfonden+, Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter för uppsagda arbetstagare, fonden för en rättvis omställning,

faciliteten för återhämtning och resiliens och asyl-, migrations- och integrationsfonden. Parlamentet understryker att medlemsstaterna och kommissionen bör ha som mål att genom ESF+ mildra krisens socioekonomiska effekter, särskilt för kvinnor, samt att öka antalet kvinnor i sysselsättning och hjälpa dem att förena arbete och privatliv, bekämpa fattigdom och dess könsdimension, fattigdomens feminisering och könsdiskrimineringen på arbetsmarknaden och inom utbildningen, stödja de mest utsatta och bekämpa barnfattigdom. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att utnyttja fonder till fullo med ett genusperspektiv.

32. Europaparlamentet betonar att de nationella insatserna för att säkerställa integrering av romer bör påskyndas i alla EU-medlemsstater. Parlamentet uppmanar kommissionen att främja inkludering och därmed trygga romska flickors och kvinnors delaktighet på alla nivåer, inbegripet de som arbetar på lokal och regional nivå och på EU-nivå. Parlamentet påpekar man i samband med detta arbete bör beakta jämställdhetsaspekter och fokusera på att lyfta upp god praxis från medlemsstatsnivån till unionsnivån.
33. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att komplettera EU:s ekonomiska bistånd med studieprogram och projekt som ger begåvade romska flickor och kvinnor möjlighet till vidareutbildning som gör att de kan ta sig ur generationsöverskridande fattigdom, främjar deras sociala integration och ger dem större kunskaper, med målet att förbättra den romska befolkningsgruppens situation. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att tillkännage hur stort stöd de skulle behöva för att genomföra de rekommenderade integrationsåtgärderna för den romska befolkningen.
34. Europaparlamentet understryker att ökad fattigdom bland kvinnor har stor inverkan på samhället i stort. Parlamentet uttrycker oro över hur detta kommer att påverka barnfattigdomen. Parlamentet välkomnar antagandet av rådets rekommendation (EU) 2021/1004 av den 14 juni 2021 om inrättande av en europeisk barngaranti.
35. Europaparlamentet betonar kvinnors betydande bidrag inom områdena sysselsättning, kultur, utbildning, vetenskap och forskning. Parlamentet erkänner den djupgående försämringen av levnadsvillkoren för kvinnor som är anställda inom konst och kultur, samt kvinnor som driver mikro- och småföretag inom jordbruket och på landsbygden, till följd av att ekonomiska och kulturella verksamheter ställts in under pandemin.
36. Europaparlamentet efterlyser ett jämställdhetsperspektiv på den digitala omställningen. Parlamentet uppmanar eftertryckligen kommissionen att använda befintliga program och finansiering och tillhandahålla ytterligare finansiering där så behövs för att bekämpa kvinnors digitala fattigdom för att kvinnor ska få de färdigheter de behöver för att tryggt fungera i den digitala miljön och för att förbättra deras digitala kompetens.
37. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att undersöka hinder för kvinnligt företagande och i synnerhet att genomföra en omfattande analys av kvinnors tillgång till finansiering, för att bidra till att få ett slut på kvinnofattigdomen i EU genom att hjälpa kvinnor att bli företagare och grundare av små och medelstora företag som bidrar till den dubbla omställningen. Parlamentet noterar att kvinnligt företagande skapar arbetstillfällen, stärker den inre marknaden och minskar arbetslösheten. Parlamentet noterar att en minskad byråkratisk börda för företagare

undanröjer hindren för att se till att fler kvinnor kan starta företag. Parlamentet betonar vikten av kunskap om entreprenörskap och praktisk erfarenhet i skolor. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att främja kvinnors egenmakt genom utbildning, yrkesutbildning och livslångt lärande. Parlamentet efterlyser framför allt mer främjande av STEM-ämnen och digital utbildning, artificiell intelligens och finansiella kunskaper för att motverka rådande stereotyper och säkerställa att fler kvinnor kommer in i dessa sektorer och bidrar till utvecklingen av dem.

38. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att se till att all ny skattepolitik, inklusive beskattning med en tydlig jämställdhetsdimension, åtgärdar och undanröjer socioekonomisk ojämlikhet och bristfällig jämställdhet i alla avseenden²⁵. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att undvika könsdiskriminering i sin skattepolitik och att avskaffa moms på hygienprodukter för kvinnor, vilket på ett oproportionerligt sätt äventyrar värdigheten hos kvinnor med lägre inkomster, och därigenom säkerställa att alla kvinnor har tillgång till dessa nödvändiga produkter.
39. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att ta hänsyn till jämställdhetsperspektivet vid reformer av pensionssystemen och anpassningar av pensionsåldern och rekommenderar medlemsstaterna att beakta skillnaderna mellan kvinnors och mäns arbetsmönster, inklusive alla obetalda anställningsformer, med beaktande av att risken för arbetsmarknadsdiskriminering är större för kvinnor, särskilt äldre kvinnor. Parlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att vidta särskilda åtgärder för att förhindra och bekämpa risken för fattigdom för äldre och pensionerade kvinnor till följd av den åldrande befolkningen och andelen äldre kvinnor i missgynnade eller sårbara situationer. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att inkludera ersättning för obetalt vård- och omsorgsarbete i sina pensionssystem, till exempel genom omsorgspoäng eller andra åtgärder som läggs till vårdnadsgivarens pension, oavsett om omsorgen ges minderåriga barn, äldre personer eller sjuka personer eller person med funktionsnedsättning, samtidigt som män uppmanas att bli vårdnadsgivare.
40. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att avstå från att främja politiska rekommendationer som skulle leda till en ökning av osäkra arbetsförhållanden, avreglering av arbetstiden, lönesänkningar, angrepp på kollektiva förhandlingar eller till privatisering av offentliga tjänster och socialförsäkringar.
41. Europaparlamentet välkomnar de pågående förhandlingarna om antagandet av ett direktiv om tillräckliga minimilöner i EU. Parlamentet uppmanar EU-institutionerna att anta en EU-ram som främjar inrättandet eller antagandet av en minimilön per land, baserad på bland annat en nationell varu- och tjänstekorg till verkliga priser, bland annat lämpliga bostäder, hälsosamma och balanserade livsmedel, kläder, hållbara transporter och energi, hälso- och sjukvård och resurser som gör det möjligt för människor att på ett meningsfullt sätt delta i samhället, kulturen och utbildning, vilket skulle säkerställa en anständig levnadsstandard som delvis skulle bidra till att minska fattigdomen bland förvärvsarbetarna, särskilt för kvinnor. Parlamentet efterlyser rättvisa och adekvata minimilöner i medlemsstaterna som ett nödvändigt skydd för att sörja för en rättvisare lönefördelning och garantera lägstalöner som skyddar kvinnor och män på arbetsmarknaden. Parlamentet anser att inrättandet av en ram för minimilöner måste

²⁵ Rapport från parlamentets utredningsavdelning för medborgerliga rättigheter och konstitutionella frågor från april 2017 med titeln *Gender equality and taxation in the European Union*.

uppnås och bevaras genom tydliga regler, transparenta förfaranden och effektiv praxis, med hjälp av kriterier och vägledande indikatorer för att bedöma tillräcklighet och med bidrag från bland annat rådgivande organ samt med deltagande av arbetsmarknadens parter.

42. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att vara ambitiösa i sitt genomförande av den europeiska barngarantin, direktivet om insyn i lönesättningen, det framtida direktivet om minimilöner och rekommendationen om minimiinkomst.
43. Europaparlamentet finner det beklagligt att jämställdhetsintegrering fortfarande inte tillämpas i hela EU-budgeten, vilket revisionsrätten påpekat, och vill att situationen skyndsamt ska vändas. Parlamentet understryker att jämställdhetsintegrering måste tillämpas på alla nivåer i den politiska cykeln och måste baseras på tillförlitliga uppgifter. Parlamentet betonar vikten av att genomföra jämställdhetsbudgetering, även i alla program i 2022 års budget, för att uppnå jämställdhet och utrota kvinnofattigdomen. Parlamentet uppmanar kommissionen att påskynda införandet av en effektiv, transparent och omfattande metod och att nära samarbeta med parlamentet för att mäta relevanta jämställdhetsutgifter, såsom fastställs i det interinstitutionella avtalet²⁶, för att kunna presentera konkreta resultat för 2022 års budget och med målet att utvidga metoden till alla program inom den fleråriga budgetramen.
44. Europaparlamentet påpekar att EU:s finanspolitiska kapacitet kräver en potentiell översyn av den nuvarande ekonomiska och sociala styrningen för att minska ojämlikheten och kvinnofattigdomen och uppnå jämställdhet mellan könen. Parlamentet vill att den samhällsekonomiska styrningen blir förenlig med uppnåendet av jämställdhetsmål och utrotningen av kvinnofattigdomen.
45. Europaparlamentet uppmanar rådet att införa en särskild konstellation för jämställdhet för att åstadkomma gemensamma och konkreta åtgärder mot utmaningarna på området kvinnors rättigheter och jämställdhet och se till att jämställdhetsfrågor diskuteras på högsta politiska nivå.
46. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.

²⁶ Interinstitutionellt avtal mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om bättre lagstiftning (EUT L 123, 12.5.2016, s. 1).

MOTIVERING

Fattigdomen bland kvinnor är större än fattigdomen bland män och har ökat både i absoluta tal och i förhållande till fattigdomen bland män. Statistiken är här otvetydig. Risken för fattigdom eller social utestängning (AROPE)²⁷ i EU var 2020 större för kvinnor än för män (22,9 % jämfört med 20,9 %). Fattigdomsklyftan mellan kvinnor och män har ökat i 21 medlemsstater sedan 2017 och den skillnaden i den relativa risken för fattigdom (AROPE)²⁸ är fortfarande betydande och har ökat från 1,3 % år 2019 till 2,5 % år 2020²⁹.

Fattigdomsklyftan mellan kvinnor och män är förvisso mindre än vad man skulle kunna sluta sig till av andra sådana klyftor (i fråga om sysselsättning, löner och pensioner). Detta har dock att göra dels med hur man samlar in informationen och sammanställer statistiken, dels med att fattigdomen betraktas i snäv bemärkelse. Ingen hänsyn tas till dess flerdimensionalitet, vilket gör att de strukturella faktorer som cementerar fattigdomen från en generation av kvinnor till nästa inte är synliga. I båda fallen speglar detta den begränsade tillämpningen av ett jämställdhetsperspektiv i utformningen av statistiken, de socioekonomiska analyserna, de politiska åtgärderna och utvärderingen av politiken. Därför är det angeläget att införa ett jämställdhetsperspektiv i statistiken om fattigdom och risken för fattigdom.

För det första mäter fattigdomsstatistiken hushållens sammanlagda inkomster och de totala inkomsterna delas upp mellan konsumtionsenheter eller personer, varvid man utgår från att resurserna fördelas lika mellan hushållets alla medlemmar, med undantag för korrigeringskoefficienter knutna till ålder och stordriftsfördelar. Detta betyder att familjen betraktas som en konfliktfri enhet där ingen diskriminering förekommer. Man måste dock komma ihåg att familjen är skådeplats för ”samarbetskonflikter” (cooperative conflict), som Amartya Sen, nobelpristagare i ekonomi, uttrycker det. Visserligen drar familjemedlemmar som saknar egna inkomster nytta av tillgången till familjens resurser varvid det uppstår en samarbetsdynamik, men samtidigt är det ett faktum att det råder ojämlikhet vid tillgången till dessa resurser liksom vid uppgifts- och tidsfördelningen, framför allt med avseende på kön och ålder, vilket leder till konflikt, diskriminering och till och med till våld.

För det andra är fattigdomen ett mycket komplext fenomen som påverkas av många sinsemellan sammanlänkade faktorer, inbegripet icke-monetära faktorer. Detta var det koncept som initierades av Amartya Sen och som följdes av Sabina Alkire och James Foster för att skapa det flerdimensionella fattigdomsindexet. Officiell europeisk statistik har också inkluderat detta i utvecklingen av AROPE-indexet, som visar risken för fattigdom och social utestängning. I detta syfte beaktas indikatorer som låg arbetsintensitet och svår materiell fattigdom, tillsammans med monetära inkomster. Andra aspekter som lyfts fram i akademiska studier och studier som genomförts av internationella organisationer som Världsbanken beaktas dock inte. Dessa inbegriper aspekter som avser tidsfattigdom, som i synnerligen hög grad drabbar kvinnor och som samverkar med fattigdom och materiell fattigdom och permanentar dessa i en ond cirkel.

²⁷ [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:At_risk_of_poverty_or_social_exclusion_\(AROPE\)](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:At_risk_of_poverty_or_social_exclusion_(AROPE))

²⁸ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:At-risk-of-poverty_rate

²⁹ <https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>

Tidsfattigdomen samverkar med den materiella fattigdomen och definieras som avsaknaden av tid till eget förfogande efter det att man räknat bort den tid som behövs för förvärvsarbete och obetalt arbete (vård och omsorg), studier eller andra grundläggande behov i livet såsom personlig vård. Kvinnor ägnar sig ofta åt multitasking, dvs. gör många saker på en gång, och utför många olika roller. Till följd av detta drabbas de av social depletion (social utbrändhet) utan att detta innebär en garanti för att de ska kunna leva värdigt liv. Tidsfattigdomen innebär att kvinnor inte har någon tid eller möjlighet att själva disponera sin arbetstid för att kunna utföra ett arbete under lämpliga förhållanden, vara ekonomiskt oberoende, utbilda sig, få tillgång till basresurser eller till ett minimum av vård och omsorg som garanterar dem ett hälsosamt liv och gör att de kan delta fullt ut i sina grupper och samhällen.

Det behövs en specifik offentlig politik, som utgår från de strukturella jämställdhetsbrister som ligger till grund för, förvärrar eller cementerar kvinnofattigdomen.

Å ena sidan förväntar sig samhället att kvinnor ska ta hand om vård- och omsorgsuppgifter. Det minsta man kan säga om detta är att kvinnorna fortsätter att ägna fler timmar per dag åt detta än männen. Detta begränsar inte bara den tid som kvinnor förfogar över för att utbilda eller omskola sig eller för att tillbringa mer tid på arbetet eller utöka sin flexibilitet vad gäller arbetstider, utan underbygger även de könsstereotyper enligt vilka kvinnor bara deltar på arbetsmarknaden i den mån de hinner efter att ha fullgjort sina arbetsuppgifter i familjen. Enligt detta synsätt kan kvinnor således inte arbeta inom vissa sektorer och yrken eller inneha vissa befattningar. Detta medför yrkesmässig och vertikal segregation och gör att de olika typerna av bristande jämställdhet på arbetsmarknaden och i hemmet hämtar näring från varandra. Kvinnor har alltid förväntats utföra vissa uppgifter gratis, som den mest självklara sak, och så är det än i dag. När ersättning utgår för samma uppgifter sker det i form av låga löner och osäkra förhållanden eftersom de nödvändiga färdigheterna har inhämtats på informell väg och betraktas som naturliga för det kvinnliga könet och därför är undervärderade och underbetalda. Värde och pris är inte synonymer. Trots detta får man inte bortse från att värde i våra marknadsstyrda samhällen även motsvarar kvaliteten på en sak, som man har erlagt en viss summa pengar eller annat motsvarande betalningsmedel för att komma i besittning av. Samtidigt som man förbättrar fördelningen av vård- och omsorgstjänsterna måste man också höja statusen på anställningarna inom vården och omsorgen, för att få till stånd en jämnare fördelning av tiden och uppgifterna i hemmet och på arbetsmarknaden. Detta är viktigt för att förbättra jämställdheten och bekämpa de strukturella aspekter av kvinnofattigdom som är knutna till bristande jämställdhet.

Det är viktigt att satsa på allmänt tillgängliga sociala tjänster av god kvalitet för att garantera att även personer som lever i hushåll med låg arbetsintensitet har tillgång till resurser. Denna typ av hushåll domineras av äldre ensamstående kvinnor och av ensamstående mammor med minderåriga barn.

Kvinnofattigdomen är kraftigt koncentrerad till hushåll som utgörs av ensamstående mammor, vilket direkt påverkar den värsta och mest begränsande typen av fattigdom, nämligen barnfattigdom. 85 % av alla ensamförsörjarfamiljer har en kvinna som

familjeöverhuvud³⁰ och 42,1 % av de personer i EU som lever i ensamförälderfamiljer med minderåriga barn befann sig i riskzonen för fattigdom eller social utestängning 2020³¹.

Det finns ett inbördes samband mellan hushållens materiella standard, skillnaderna i resurstillgång och bristen på färdigheter, vilket medför en exponentiell ökning av fattigdomen, i synnerhet barnfattigdomen. I förlängningen leder detta till att barnen helt kommer att sakna faktiska möjligheter i vuxenlivet. Födelseplats, familjeinkomster, kön och funktionsnedsättning betingar i stor utsträckning barns välbefinnande och hur de kommer att lyckas som vuxna. Detta beror också på den ekonomiska konjunkturen, den offentliga politiken, välfärdsstatens utbredning liksom rådande samhällsnormer och könsroller.

Det är inte alltid möjligt att senare i livet ta igen färdigheter som gått förlorade under barndomen och detta påverkar människor under resten av livet. Fattigdom och ojämlikhet är dock inget oundvikligt och är inte heller den enskilda individens ansvar. Det krävs en lämplig heltäckande och samstämd offentlig politik, vilket i synnerhet gäller för den politik som direkt påverkar barn och de strukturellt betingade jämställdhetsbristerna.

Den europeiska barngarantin är ett svar på Europaparlamentets uppmaning att alla barn som löper risk för fattigdom eller social utestängning i Europa ska ha tillgång till de mest grundläggande samhällstjänsterna, såsom hälso- och sjukvård och utbildning. Oberoende av storleken på dess budget kommer detta program emellertid inte att kunna få till stånd de förväntade omställningarna om man inte med specifika åtgärder bekämpar kvinnofattigdomen och genomför mer omfattande förändringar.

Våldet mot kvinnor är både orsak till och en följd av fattigdomen och den sociala utestängningen bland kvinnor och ökar särskilt risken för dem att inte kunna ta sig ur fattigdomen. Våldet mot kvinnor är en kränkning av de mänskliga rättigheterna, och många kvinnor drabbas av det just för att de är kvinnor. Det är inte bara kvinnor med låga inkomster som utsätts för våld, men kvinnor i dessa samhällsgrupper och med bristfälliga resurser har färre möjligheter att undkomma våldet, såväl i hemmet som i samband med människohandel, i synnerhet för sexuella ändamål.

Om de våldsutsatta kvinnorna är ekonomiskt beroende av sin partner har de svårare att ta sig ur dessa våldssituationer eftersom de är utlämnade åt de offentliga välfärdstjänsterna, som uppvisar stora skillnader mellan medlemsstaterna. Man måste komma ihåg att de flesta kvinnor som tvingas prostituera sig kommer från fattiga förhållanden och är migranter. De saknar därmed laglig bosättning och är helt beroende av de personer som utnyttjar dem och av människosmugglarna.

Å andra sidan är det många kvinnor som just på grund av att de utsatts för våld förlorar sin tidigare ekonomiska stabilitet och drabbas av fattigdom och social utestängning. Enligt en EAPN-studie³² är den främsta orsaken till att kvinnor blir hemlösa i Europa att de utsatts för könsrelaterat våld. Dessa processer där kvinnor till följd av könsrelaterat våld hamnar i fattigdom och blir offer för social utestängning omfattar även flickorna och pojkarna i dessa

³⁰ <https://eige.europa.eu/publications/poverty-gender-and-lone-parents-eu>

³¹ *Living conditions in Europe*. Fattigdom och social utestängning

³² <https://www.eapn.eu/wp-content/uploads/2019/07/EAPN-Gender-violence-and-poverty-Final-web-3696.pdf>

familjer, vilka i många länder inte åtnjuter skydd som offer för könsrelaterat våld. Därför krävs det ett fullständigt genomförande av Istanbulkonventionen och effektiva åtgärder för att bekämpa alla former av våld mot kvinnor, inbegripet inrättandet av en ny EU-brottsklassificering.

Det krävs en strukturell förändring av styrnings- och beskattningsstrukturerna och ett ändamålsenligt införlivande av jämställdhetsperspektivet.

Å ena sidan kan man konstatera att den primära ojämlikheten ökar alltmer eftersom lönerna utgör en mindre del av BNP, att arbetslagstiftningen blir allt vagare och inte håller jämna steg med de nya anställningsformerna, såsom arbete via digitala plattformar, vilket gör att miljontals arbetstagare står utan skydd och riskerar att hamna i fattigdom, inbegripet de arbetande fattiga, att den nya tekniska revolutionen innebär att hundratusentals arbetstillfällen riskerar att försvinna utan att merparten av befolkningen besitter de färdigheter som krävs för de nya anställningar som kommer att skapas och att det ännu återstår mycket att göra innan jämställdhet råder i hemmet och på arbetsmarknaden. och att det ännu återstår mycket att göra innan jämställdhet råder i hemmet och på arbetsmarknaden.

Å andra sidan, för att garantera lika tillgång till grundläggande tjänster som hälso- och sjukvård, utbildning och tjänster för personer i beroendeställning är det nödvändigt att förbättra de enskilda ländernas omfördelningskapacitet och effektivisera välfärdsstaterna. Detta kräver tillräcklig finansiering, vilket i sin tur naturligtvis kräver rättvis och progressiv beskattning, något som blir allt svårare att åstadkomma till följd av de rådande maktobalanserna och det faktum att dagens samhällsklimat inte gynnar skatterättvisa.

Därför är det än mer nödvändigt att införliva jämställdhetsperspektivet på samtliga nivåer i EU:s budgetförfarande, så att inkomster och utgifter omvandlas till sociala investeringar för att uppnå jämställdhetsmålen, såsom bekämpningen av kvinnofattigdomen. Detta är nära knutet till behovet av en översyn av dagens ekonomiska och sociala styrning som bör undvika åtstramningar och i stället ha som målsättning att minska jämställdhetsbristen och kvinnofattigdomen.

4.3.2022

YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR SYSSELSÄTTNING OCH SOCIALA FRÅGOR

till utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män

över kvinnofattigdom i Europa
(2021/2170(INI))

Föredragande av yttrande (*): Dragoş Pîslaru

(*) Associerat utskott – artikel 57 i arbetsordningen

FÖRSLAG

Utskottet för sysselsättning och sociala frågor uppmanar utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

- A. Utrotning av fattigdom är en av EU:s prioriteringar enligt artikel 3 i EU-fördraget och artikel 34 i stadgan om de grundläggande rättigheterna och ett överordnat mål inom den europeiska pelaren för sociala rättigheter samt återspeglar EU:s åtagande att bekämpa fattigdom i sin politik.
- B. Jämlikhet och icke-diskriminering tillhör EU:s grundläggande värden enligt fördraget om Europeiska unionen och Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Jämställdhet är en prioriterad fråga för EU och ingår i alla politikområden på EU-nivå och nationell nivå. Under 2019 befann sig nästan 91,3 miljoner människor i EU i riskzonen för fattigdom eller social utestängning. EU har inte uppnått sitt 2020-mål att minska risken för fattigdom och social utestängning med minst 20 miljoner människor. Ett av unionens nya överordnade mål är att minska risken för fattigdom och social utestängning med minst 15 miljoner människor till 2030.
- C. Enligt Eurostat löpte kvinnor i EU större risk för fattigdom och social utestängning än män under 2020, då 51,4 miljoner kvinnor (22,9 %) var utsatta för en sådan risk, jämfört med 45 miljoner män (20,9 %).¹ Detta berodde främst på bristande jämställdhet och diskriminering, bland annat på arbetsmarknaden, under hela livet. Fattigdomen bland arbetande kvinnor skulle kunna minska om kvinnornas lönenivå var lika hög som männens.
- D. Kvinnor från mer utsatta grupper, till exempel unga kvinnor, kvinnor med funktionsnedsättning, kvinnor med migrantbakgrund, romska kvinnor, kvinnor som tillhör religiösa eller etniska minoriteter och hbtqi+-kvinnor, utsätts för ytterligare och

¹ Eurostat. *Living conditions in Europe*, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Living_conditions_in_Europe_-_poverty_and_social_exclusion&oldid=544210

intersektionella former av diskriminering i tillgången till utbildning, hälso- och sjukvård, sysselsättning och social service och löper därför större risk för fattigdom.

- E. Jämställdhetsintegrering är ett viktigt verktyg i arbetet med att anlägga ett jämställdhetsperspektiv på all EU:s arbetsmarknads- och socialpolitik i syfte att främja lika möjligheter och bekämpa alla former av diskriminering av kvinnor.
- F. Det saknas fortfarande tillräckliga könsspecifika fattigdomsuppgifter i EU och medlemsstaterna, vilket hämmar analysen och den politiska processen på alla nivåer.
- G. När det gäller fattigdomsuppgifter räknas hushållet som en statistisk enhet, varför det är hela hushållets fattigdom som beaktas, utan någon hänsyn till bristande jämställdhet sett till resursfördelningen inom hushållet, vilket gör det svårt att få fram tillförlitliga könsuppdelade uppgifter.
- H. Covid-19-krisen har fördjupat de redan befintliga klyftorna och har haft en allvarlig inverkan på arbetsinkomsten och välbefindandet samt förvärrat situationen för personer som lever i fattigdom och gjort att framstegen i arbetet med att minska riskerna för fattigdom och social utestängning avstannat. Olika stödåtgärder, exempelvis korttidsanställningar och liknande system, har i viss mån dämpat krisens negativa effekter på kort sikt. Pandemins negativa effekter kommer i oproportionellt hög grad att drabba låginkomsttagare, med ökad fattigdom och ojämlikhet i hela Europa som följd. Än så länge känner man inte till pandemins fulla ekonomiska, sysselsättningsmässiga och sociala konsekvenser. Jämställdhetsintegrering måste tillämpas till fullo i alla delar av de avhjälpande åtgärder som vidtas med anledning av covid-19-krisen, i syfte att säkerställa jämställdhet och stödja återhämtningen för de mest utsatta kvinnorna.
- I. Covid-19-pandemin och den följande ekonomiska krisen har drabbat kvinnor på andra sätt än män i unionen och äventyrar de senaste årtiondenas framsteg med att minska fattigdomen och bristen på jämställdhet i medlemsstaterna. Enligt Europeiska jämställdhetsinstitutet har unga kvinnor drabbats oproportionellt hårt av covid-19-pandemin, då sysselsättningen minskat med mer än 10 % bland unga kvinnor, jämfört med 2,4 % totalt. Pandemin har på ett oproportionerligt sätt drabbat kvinnor på det socioekonomiska planet, förvärrat den befintliga diskrimineringen och lett till ännu större ojämställdhet på arbetsmarknaden. Fler kvinnor än män har förlorat sina arbeten på grund av covid-19-pandemin². Enligt Eurofound är det kvinnliga låginkomsttagare som drabbats hårdast av förlusten av arbetstillfällen under pandemin och som löpt störst risk att bli permitterade³. Sannolikheten att förlora jobbet i covid-19-pandemins kölvatten har varit störst för unga kvinnor i åldrarna 18–34 år (11 %, jämfört med 9 % av de unga männen)⁴. Fler kvinnor än män har gått ned i arbetstid för att ta hand om barn och andra anhöriga. Covid-19-krisen har ökat mängden obetalt hushållsarbete och obetald barnomsorg, som det till största delen varit kvinnor som axlat, vilket har skapat en dubbel börda för förvärvsarbetande mödrar. Kvinnor löper större risk att smittas av

² https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/newsroom/news/WCMS_813449/lang--en/index.htm
<https://news.un.org/en/story/2021/07/1096102>

³ Eurofound, *COVID-19: Implications for employment and working life*, COVID-19 series, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2021.

⁴ https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef20068en.pdf

covid-19 på grund av sin överrepresentation i den samhällsviktiga frontlinjen och inom mer exponerade yrken.

- J. Ojämligheten kommer att fortsätta att öka. Krisens effekter på medellång sikt kommer att bero på graden av delaktighet i återhämtningen. Socialförsäkringspolitiken är en central del av de nationella utvecklingsstrategierna för att minska fattigdomen och utsattheten under hela livet och för att stödja en inkluderande och hållbar tillväxt. Återhämtningen måste inbegripa riktade strategier till stöd för de mest utsatta och marginaliserade kvinnorna i våra samhällen och inte lämna någon utanför.
- K. Kvinnor är överrepresenterade i atypiska anställningsformer, inklusive deltidsarbete, och arbetar ofta i otrygga, underbetalda eller undervärderade sektorer, bland annat som arbetstagare i frontlinjen i de sektorer som drabbats hårdast av pandemin. Sysselsättningen bland kvinnor har under det senaste årtiondet ökat mest inom kvinnodominerade yrken och yrken som redan tidigare främst innehades av kvinnor, bland annat vården. Hela 76 % av vård- och omsorgspersonalen utgörs av kvinnor⁵. Eurofound's forskning visar att jämställdheten inom sysselsättningen visserligen ökar, men att könsfördelningen i arbetet fortfarande är lika sned och att den andel av arbetsmarknaden inom EU där det råder en jämn könsfördelning (där ingendera av könen utgör mer än 60 %) minskade från 27 % till 18 % mellan 1998 och 2019⁶. Fler kvinnor än män har yrken som kan utföras på distans. Familjen utgör grundstenen i vårt samhälle, varför det måste finnas möjligheter till balans mellan arbets- och privatlivet.
- L. Kvinnor är överrepresenterade bland de informella omsorgsgivare som har slutat förvärvsarbete för att ta hand om äldre släktingar eller anhöriga med funktionsnedsättning. I många medlemsstater får de inte tillräckligt stöd från myndigheterna och de sociala trygghetssystemen och löper därför större risk att drabbas av fattigdom och social utestängning.
- M. Lönediskrimineringen i EU, den ojämställda utförandet av oavlönat omsorgsarbete och arbete i hemmet, diskrimineringen i tillträdet till arbetsmarknaden, låga löner och dåliga karriärmöjligheter utgör hinder för ett jämställt ekonomiskt oberoende för kvinnor och män och kan medföra högre risk för fattigdom och social utestängning för kvinnor och ett större könslönegap och ökade pensionsklyftor mellan könen. Fattigdom ökar risken för våld mot kvinnor. Kvinnor som befinner sig i riskzonen för fattigdom är mer sårbara och våld ökar risken för socialt utanförskap. Icke-diskriminerande löner är en nödvändig förutsättning för kvinnor. Kvinnors ekonomiska egenmakt är av central betydelse för uppnåendet av jämställdhet och bekämpningen av kvinnors fattigdom.
- N. Kvinnornas totala sysselsättningsgrad är nästan 12 % lägre än männens, och en tredjedel av de förvärvsarbetande kvinnorna arbetar deltid, jämfört med 8 % av de förvärvsarbetande männen. En femtedel av alla kvinnor som lever i fattigdom förvärvsarbetar inte, på grund av ansvar för omsorg och hemmet⁷. Kvinnornas deltagande på arbetsmarknaden har ökat de senaste årtiondena, men flera könsklyftor

⁵ <https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/essential-workers>

⁶ Eurofound's och Europeiska kommissionens gemensamma forskningscentrum, *European Jobs Monitor 2021: Gender gaps and employment structure*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2021.

⁷ EIGE:s rapport *Poverty, gender and intersecting inequalities in the EU: Review of the implementation of Area A: Women and Poverty of the Beijing Platform for Action*, 2016.

kvarstår. Färre kvinnor än män arbetar heltid (48 % av kvinnorna, jämfört med 64 % av männen), och marginaliserade kvinnor är ännu mer exkluderade från heltidssysselsättning⁸. Enbart 20,7 % av kvinnorna med funktionsnedsättning och 28,6 % av männen med funktionsnedsättning arbetar heltid.

- O. Under 2019 var kvinnornas genomsnittliga bruttotimlön i EU 14,1 % lägre än männens⁹. Majoriteten av dem som tjänar minimilön i Europa är kvinnor¹⁰. De främsta orsakerna till könslöneklyftan är sektorssegregeringen mellan kvinnor och män, det utbredda deltidsarbetet bland kvinnor och det faktum att kvinnor mindre ofta än sina manliga motsvarigheter innehar tjänster med ledningsansvar. Könslönegapet uppgick till 5–20 % i EU som helhet¹¹.
- P. I EU är pensionerna för kvinnor över 65 år i genomsnitt 29 % lägre pension än männens¹². Eurofound's EU-omfattande forskning visar att andelen kvinnliga pensionärer över 65 år som befann sig i riskzonen för fattigdom var cirka 3–4 procentenheter högre än motsvarande andel bland de manliga pensionärerna mellan åren 2010 och 2019. Bland dem som är 75 år eller äldre koncentreras fattigdomen konsekvent till kvinnor, framför allt som en konsekvens av en dålig könsfördelning i fråga om obetalt omsorgsarbete, olika livslön och livsarbets tid som resulterat i lägre pensioner, olika pensionsåldrar för kvinnor och män i vissa medlemsstater och ett mer utbrett ensamboende bland äldre kvinnor. Det behövs effektiva åtgärder för att minska skillnaderna i sysselsättning, omsorg, löner och pensioner mellan könen. Inget land i världen har uppnått full jämställdhet.
- Q. Kvinnor kan drabbas särskilt hårt av ekonomisk ojämlikhet på grund av inkomstskillnader mellan kvinnor och män som beror på den låga andelen högavlönade kvinnor och det faktum att kvinnornas inkomster huvudsakligen består av löner och i mindre utsträckning av kapitalinkomster. Risken för mensfattigdom kan också ha negativ inverkan på kvinnors situation. Det är beklagligt att kvinnliga hygienprodukter och omsorgsprodukter och omsorgstjänster för barn, äldre och personer med funktionsnedsättning fortfarande inte betraktas som basvaror i samtliga medlemsstater.
- R. Eurofound har framhållit vikten av en politik som främjar en jämn könsfördelning inom betalt och obetalt omsorgsarbete, inbegripet satsningar på föräldraledighet som ökar männens delaktighet i det obetalda omsorgsarbetet, samt bättre löne- och arbetsvillkor i kvinnodominerade sektorer som exempelvis omsorgssektorn.
- S. Jämställdhet på arbetsmarknaden är ett viktigt instrument för att utrota fattigdomen bland kvinnor och gynnar inte bara kvinnor, utan ekonomin som helhet, med positiva konsekvenser för BNP, sysselsättningen och produktiviteten. Ökad jämställdhet skulle

⁸ <https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2021/domain/work/disability>

⁹ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Gender_pay_gap_statistics

¹⁰ Eurofound, *Understanding the gender pay gap: What difference do sector and occupation make?* Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2021. Eurofound, *Minimum wages in 2021: Annual review*, Minimum wages in the EU series, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2021.

¹¹ Eurofound, *Understanding the gender pay gap: What difference do sector and occupation make?*

¹² <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/-/ddn-20210203-1>

medföra en ökning av EU:s BNP per capita med 6,1–9,6 % och ge ytterligare 10,5 miljoner arbetstillfällen till 2050, vilket skulle gynna både kvinnor och män¹³.

- T. Kvinnors upplevelse av hemlöshet är annorlunda på grund av deras kön. Kvinnor drabbas av hemlöshet och utsatta bostadssituationer till följd av diskriminering, fattigdom och könsbaserat våld.
- U. Föräldrarnas fattigdom leder ofta till barnfattigdom. Investeringar i åtgärder till stöd för kvinnor förbättrar också levnadsförhållandena för deras familjer, särskilt för barnen. EU och medlemsstaterna måste respektera, skydda och tillgodose barns rättigheter i enlighet med fördraget om Europeiska unionen. Barns rättigheter äventyras i situationer med fattigdom. Utrotning av barnfattigdom ingår i princip 11 i den europeiska pelaren för sociala rättigheter.
- V. En betydande del av den romska befolkningen i Europa lever under extremt otrygga förhållanden såväl på landsbygden som i städerna och under mycket dåliga socioekonomiska omständigheter. Det finns fortfarande djupt rotad, permanent och strukturell antiziganism, ofta institutionaliserad och statlig, på alla nivåer i det europeiska samhället, vilket utgör ett betydande hinder på alla områden i livet, däribland bostäder, utbildning, hälso- och sjukvård och sysselsättning, och leder till fattigdom. Fattigdom går i arv, vilket gör att de berörda grupperna drabbas av generationsöverskridande svårigheter.
- W. Romer utsätts för diskriminering i tillträdet till sysselsättningsinitiativ som exempelvis ungdomsgarantin. De offentliga arbetsförmedlingarna saknar ofta kapacitet att nå dem eller utövar indirekt diskriminering.
- X. Den digitala och gröna omställningen kräver att man vidtar åtgärder för att se till att ingen hamnar utanför. Kvinnorna är underrepresenterade på alla nivåer i den digitala sektorn och inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik i Europa, och färre kvinnor än män arbetar inom sektorn för innovativ teknik, exempelvis med artificiell intelligens. Bara 34 % av alla utexaminerade inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik är kvinnor samt enbart 17 % av alla IKT-specialister, samtidigt som kvinnor tjänar 19 % mindre än män inom informations- och kommunikationssektorn i Europa. De många olika könsklyftorna, till exempel olika förutsättningar att förverkliga sina drömmar eller skillnader i förmåner och brist på kvinnor i ledande ställning, begränsar flickors yrkeslivs- och utbildningsval från ung ålder och bidrar därmed till att späda på ojämställdheten inom vissa delar av arbetsmarknaden, särskilt när det gäller yrken inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik.
- Y. Kvinnor, särskilt de som bor på landsbygden, har ofta begränsad tillgång till program för utbildning, fortbildning och digitala färdigheter som är viktiga för båda omställningarna och som ger möjlighet till ett framgångsrikt yrkesliv. Utbildning, yrkesutbildning och livslångt lärande är av yttersta vikt för alla.

¹³ <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/economic-and-financial-affairs/economic-benefits-gender-equality>

1. Europaparlamentet efterlyser en övergripande europeisk strategi mot fattigdom som integrerar jämställdhetsperspektivet och som inbegriper mål för att minska fattigdomen och hemlösheten och utrota den extrema fattigdomen i Europa senast 2030, med utgångspunkt i de överordnade målen i handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter, särskilt bland barn, och med följdriktiga mätningar och fokus på att bryta den generationsöverskridande fattigdomsriskeykeln. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att till fullo genomföra den europeiska pelaren för sociala rättigheter, med särskilt fokus på de huvudsakliga målen att minska antalet personer i risk för fattigdom och social utestängning med minst 15 miljoner samt att uppnå att minst 78 % av befolkningen mellan 20 och 64 år är i sysselsättning senast 2030 och att minst 60 % av alla vuxna deltar i utbildning varje år. Parlamentet understryker att kvinnors fattigdom är nära knuten till barnfattigdom, att enföräldershushåll löper större risk för fattigdom och social utestängning och att föräldern i de hushållen oftast är en kvinna. Parlamentet betonar att strategin bör beakta de bakomliggande orsakerna till fattigdom och fattigdomens inverkan på barns rättigheter, med målet att säkerställa hållbara och långvariga effekter. Parlamentet begär att man i en sådan strategi inbegriper en intersektionell analys och ett intersektionellt förhållningssätt samt fastställer riktade åtgärder till stöd för de mest marginaliserade. Parlamentet framhåller att kvinnliga låginkomsttagare, äldre kvinnor, kvinnor med funktionsnedsättning, romska kvinnor, kvinnor som tillhör religiösa eller etniska minoriteter, migrantkvinnor, unga kvinnor, hbtqi+-kvinnor och ensamstående mödrar drabbas av större ojämlikhet än kvinnor i allmänhet. Parlamentet betonar att alla kvinnor, även de som tillhör minoriteter eller utsatta grupper, måste gynnas av strategins mål och åtgärder. Parlamentet poängterar att denna strategi bör överensstämma med EU:s åtaganden avseende mål 1, 5 och 10 för hållbar utveckling och Agenda 2030.
2. Europaparlamentet påpekar att adekvata minimiinkomstsystem bör ingå i en flerdimensionell, integrerad EU-strategi mot fattigdom, i syfte att förhindra och motverka fattigdom bland kvinnor. Parlamentet noterar kommissionens åtagande att lägga fram ett förslag till rådsrekommendation om minimiinkomst under 2022. Parlamentet uppmanar kommissionen att i den kommande rekommendationen avge riktlinjer som syftar till att säkerställa att inte förekommer någon diskriminering i de befintliga minimiinkomstordningarna, med målet att bryta fattigdomsrytmen för utsatta familjer. Parlamentet understryker att medlemsstaternas minimiinkomstsystem måste ha en stark jämställdhetsdimension för att bekämpa fattigdomens feminisering och garantera en minimiinkomst för dem som löper störst risk för utestängning. Parlamentet framhåller vikten av minimipensioner och efterlevandepensioner som ett sätt att motverka social utestängning och fattigdom bland äldre kvinnor. Parlamentet betonar vikten av att hantera behovet av att säkerställa tillräckliga minimipensioner i den rådsrekommendation om minimiinkomst som ska läggas fram under 2022. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att i större utsträckning dela upp uppgifter om ålderspension efter kön och olika åldersgrupper.
3. Europaparlamentet påminner om att förslaget om tillräckliga minimilöner syftar till att minska fattigdomen bland förvärvsarbete, särskilt bland kvinnor. Parlamentet efterlyser ett snabbt antagande av det föreslagna direktivet, som kommer att möjliggöra en riklig levnadsstandard för arbetstagare och deras familjer. Parlamentet understryker att mer adekvata minimilöner inte bara leder till ett minskat antal arbetande fattiga, utan också kan främja jämställdheten och minska könslöneklyftan eftersom det är en större

andel kvinnor som arbetar inom låglöneyrken och låglönesektorer. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att på ett mer systematiskt sätt prioritera och undersöka andelen förvärvsarbetande fattiga sett till kön och specifika grupper samt att främja anställningstrygghet, minska löneklyftorna och vidta åtgärder mot ofrivilligt deltidsarbete och därmed minska lönediskrimineringen, inbegripet könslöneklyftan, för att säkerställa att anständigt arbete är en hållbar väg ut ur fattigdomen.

4. Europaparlamentet understryker att medlemsstaterna måste bedriva en välutformad arbetsmarknadspolitik som syftar till att utrota de könsklyftor som försätter kvinnor i ökad risk för fattigdom, särskilt sysselsättnings-, löne- och pensionsklyftorna mellan könen. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att inte minst via den europeiska planeringsterminen bygga upp inkluderande arbetsmarknader, med vägar för sårbara grupper till kvalitetssysselsättning och med anständiga löner och socialt skydd. Parlamentet framhåller att det trots vissa framsteg fortfarande råder bristande jämställdhet på arbetsmarknaden, vilket måste åtgärdas. Parlamentet uppmanar kommissionen att med hjälp av konkreta åtgärder genomföra och noggrant övervaka jämställdhetsstrategins huvudsakliga mål. Parlamentet betonar arbetsmarknadsparternas roll i arbetet med att minska sysselsättnings-, löne- och pensionsklyftorna mellan könen. Parlamentet välkomnar förslaget till direktiv om insyn i lönesättningen, som syftar till att stärka principen om lika lön för lika eller likvärdigt arbete för kvinnor och män genom insyn i lönesättningen och efterlevnadsmekanismer och därigenom minska könslönegapet och stärka kvinnors ekonomiska stabilitet och ekonomiska oberoende mer generellt, samt till att göra det möjligt för drabbade kvinnor att undkomma fattigdom och våld i hemmet. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa att alla sådana förslag täcker så många arbetstagare som möjligt, utan diskriminering. Parlamentet betonar att kvinnornas ökade deltagande på arbetsmarknaden bör inriktas på hållbar sysselsättning av god kvalitet, inbegripet inom framtidsorienterade sektorer, för att minska könslönegapet. Parlamentet understryker att könssegregeringen på arbetsmarknaden kan gör att kvinnodominerade sektorer underskattas och leda till otrygga arbetsvillkor för kvinnor inom dessa sektorer.
5. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att förbättra arbetsmarknadsmöjligheterna för kvinnor, att minska kvinnornas börda och ansvar och att aktivt stödja informella omsorgsgivare, varav de flesta är kvinnor, genom att trygga en adekvat inkomst för sådana omsorgsgivare, genom att få fler män att axla sitt omsorgsansvar, genom att säkerställa lättillgänglig formell offentlig och privat barnomsorg av hög kvalitet, särskilt för barn under tre år, och högkvalitativ omsorg och tjänster för personer i behov av omsorg och stöd, inbegripet äldre personer och personer med funktionsnedsättning, och genom att tillhandahålla psykosocialt stöd eller avlastningstjänster för informella omsorgsgivare. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att anslå tillräcklig finansiering för bättre och mer rimligt prissatt offentlig och privat service samt att stödja icke-vinstdrivande social service och annan social infrastruktur och säkerställa tillgång till samhällsviktig service för kvinnor och, vid behov, deras minderåriga barn och andra nära anhöriga i behov av omsorg eller stöd, särskilt för sårbara grupper, eftersom detta skulle göra det möjligt för fler kvinnor att förvärvsarbete och skapa möjligheter till en god balans mellan arbete och privatliv och dessutom skulle bidra till en minskad fattigdomsrisk för kvinnor och de som är beroende av dem. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att sörja

för att EU:s jämställdhetslagstiftning med direkt påverkan på kvinnors deltagande på arbetsmarknaden införlivas och dess framsteg övervakas noga.

6. Europaparlamentet välkomnar kommissionens åtagande att under 2022 lägga fram en översyn av Barcelonamålen om förskoleverksamhet och barnomsorg. Parlamentet uppmanar eftertryckligen medlemsstaterna att påskynda arbetet med att uppnå Barcelonamålen överallt i EU för att möjliggöra kvinnors deltagande på arbetsmarknaden samt att prioritera en ambitiös översyn av barnomsorgsmålet för barn under tre år och att undanröja all diskriminering i tillgången till högkvalitativ barnomsorg genom att investera i lättillgänglig barnomsorg av god kvalitet för alla och samtidigt tillvarata den fulla potentialen hos den europeiska barngarantin och relevanta EU-medel. Parlamentet inser att det krävs insatser för att komma till rätta med de befintliga ojämlikheterna när det gäller tillgång till högkvalitativ förskoleverksamhet och barnomsorg. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att åtgärda bristen på fritidsverksamhet efter skolan och på lov. Parlamentet uppmanar kommissionen och rådet att ta fram liknande mål för långtidsvård som en del av den kommande europeiska omsorgsstrategin, inbegripet ett initiativ om långtidsvård under 2022, där man tar ett helhetsgrepp om frågan om alla omsorgsbehov och all omsorgsservice och fastställer minimistandarder och kvalitetsriktlinjer för omsorg genom hela livet, i syfte att sörja för en hållbar långtidsvård som ger bättre tillgång till kvalitetstjänster för dem som behöver det, säkerställa kvinnors fortsatta deltagande på arbetsmarknaden och motverka det ojämställda omsorgsansvaret. Parlamentet framhåller även behovet av åtgärder för att uppmuntra män att söka sig till omsorgsyren. Parlamentet uppmanar Europeiska rådet att häva blockeringen av direktivet om kvinnor i styrelser. Parlamentet betonar att bilden av kvinnor i ledande positioner kan påverka flickors och unga kvinnors utbildnings- och yrkesval och bidra till att sätta stopp för ojämlikheten inom vissa delar av arbetsmarknaden där det arbetar färre kvinnor samt förbättra arbetsvillkoren inom kvinnodominerade sektorer.
7. Europaparlamentet konstaterar att åtgärder som skapar incitament för kvinnors sysselsättning genom att männen tar ett lika stort omsorgsansvar, till exempel effektiva system för pappaledighet och åtgärder mot skattebestämmelser som är till nackdel för den som tjänar minst, som oftast är kvinnor, kan bidra direkt eller indirekt till att minska ojämställdheten sett till både sysselsättningen och lönerna. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att främja en jämn fördelning av omsorgsansvaret mellan kvinnor och män med hjälp av betald ledighet som inte kan överföras mellan föräldrarna, vilket skulle göra det möjligt för kvinnor att i allt större utsträckning arbeta heltid. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att sörja för ett snabbt och ambitiöst genomförande av direktivet om balans mellan arbete och privatliv.
8. Europaparlamentet framhåller att alla måste ha och garanteras tillgång till allmän, solidaritetsbaserad och tillräcklig ålderspension, särskilt kvinnor, eftersom den genomsnittliga pensionsklyftan mellan kvinnor och män i EU fortfarande är hög och uppgick till 29 % under 2019. Parlamentet framhåller vikten av offentliga pensionssystem och tjänstepensionssystem som ger en adekvat pensionsinkomst över fattigdomsgränsen och gör att pensionärer kan behålla sin tidigare levnadsstandard. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att överväga att göra omsorg om barn och annan informell omsorg pensionsgrundande när kvinnor inte har möjlighet att förvärsarbete och göra lämpliga pensionsinbetalningar, bland annat i form av

omsorgspoäng, samt att ta hänsyn till det faktum att kvinnor ofta måste avbryta sitt arbetsliv för att axla sådana uppgifter på grund av djupt rotade könsroller. Parlamentet konstaterar att konsekvenserna av kvinnors livslånga begränsade ekonomiska oberoende och den bristande jämställdheten på arbetsmarknaden blir tydligast bland de äldre åldersgrupperna, särskilt bland änkor och kvinnor som lever ensamma. Parlamentet noterar att kvinnors högre fattigdomsnivå jämfört med män är som störst i åldersgruppen 75 år och äldre, vilket är särskilt oroande med tanke på att den största delen av EU:s åldrande befolkning är kvinnor.

9. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa lika ekonomiska villkor för kvinnor under och efter covid-19-krisen. Parlamentet betonar att återhämtningsåtgärderna måste vara jämställdhetsmedvetna, inbegripa investeringar i omsorgssektorn, främja högkvalitativ sysselsättning och hållbar tillväxt, anständiga arbeten, kompetens och utbildning och resiliensen hos och rättvisan i våra samhällen samt att de bör präglas av en stark social dimension för alla kvinnor, med ett intersektionellt förhållningssätt, i syfte att stödja kvinnor från mer utsatta grupper, till exempel kvinnor som lever ensamma eller i hushåll där ingen förvärvsarbetar, kvinnor med funktionsnedsättning, romska kvinnor, kvinnor från religiösa eller etniska minoriteter, ensamstående mödrar, äldre kvinnor, migrantkvinnor, unga kvinnor, hbtqi+-kvinnor eller kvinnor som tar hand om anhöriga, eftersom de löper särskilt stor risk att hamna i fattigdom och utanförskap. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att underlätta ett formellt erkännande av färdigheter som inhämtats under omsorgsperioder i syfte att förbättra kvinnors anställbarhet när deras omsorgsansvar upphör. Parlamentet understryker att kvinnor visserligen generellt löper större risk för fattigdom under livet, men att covid-19-pandemin har ökat denna risk ännu mer, eftersom nedstängningarna som införts för att stoppa pandemin har fått betydande konsekvenser för de ekonomiska sektorer (till exempel hotell- och restaurangnäringen, detaljhandeln, omsorg och hushållsnära tjänster) där kvinnor ofta är överrepresenterade.
10. Europaparlamentet konstaterar att ett av de områden där kvinnorna har drabbats oproportionellt hårt jämfört med männen är lika tillgång till ekonomin, eftersom kvinnor ofta är överrepresenterade i pandemins frontlinje och i tjänstesektorn, som har drabbats särskilt hårt av den rådande krisen, vilket har lett till ökad arbetslöshet, och därmed också en hög sannolikhet för fattigdom, bland kvinnor i EU.
11. Europaparlamentet konstaterar med oro att den ekonomiska segregeringen och nackdelarna för kvinnor när det gäller att komma in och stanna kvar på arbetsmarknaden innebär lägre löner, otrygga arbetsvillkor, lägre pensioner och ökad risk för fattigdom och social utestängning under livets gång.
12. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att främja flexibilitet för både kvinnor och män när det gäller arbetstider och arbetets organisation för att främja möjligheterna att förena familjeliv och arbete.
13. Europaparlamentet framhåller vikten av att främja en politik som stimulerar ekonomin och hjälper företagare att bidra till framväxten av en arbetsmarknad med anständiga arbetstillfällen.

14. Europaparlamentet betonar den avgörande betydelsen av alla europeiska fonder och program på det sociala området, särskilt Europeiska socialfonden+ (ESF+) och Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter för uppsagda arbetstagare, fonden för en rättvis omställning, faciliteten för återhämtning och resiliens och asyl-, migrations- och integrationsfonden. Parlamentet understryker att medlemsstaterna och kommissionen bör ha som mål att genom ESF+ mildra krisens socioekonomiska effekter, särskilt för kvinnor, samt att öka kvinnornas sysselsättningsgrad och förbättra möjligheterna att förena arbete och privatliv, bekämpa fattigdomens feminisering och könsdiskrimineringen på arbetsmarknaden och inom utbildningen, stödja de mest utsatta och bekämpa barnfattigdom. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att använda dessa medel på ett fullständigt, effektivt och insynsvänligt sätt så nära de människor som behöver dem som möjligt och att därför samråda med och involvera de regionala och lokala myndigheterna i samband med utnyttjandet av medlen. Parlamentet uppmanar vidare medlemsstaterna att integrera jämställdhetsmål i alla sina nationella planer för återhämtning och resiliens och att säkerställa att särskild hänsyn tas till de mest utsatta grupperna av kvinnor i utformningen och planeringen av de nationella planerna och i genomförandet av finansierade projekt. Parlamentet påminner medlemsstaterna om att alla EU-finansierade projekt måste vara förenliga med EU-rätten, inbegripet stadgan om de grundläggande rättigheterna, samt FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Parlamentet upprepar kommissionens prognos att det i samband med återhämtningen efter covid-19-utbrottet kommer att bli ännu viktigare under de närmaste åren att bekämpa extrem fattigdom, särskilt barnfattigdom. Parlamentet insisterar därför på att totalt minst 20 miljarder euro måste investeras i den europeiska barngarantin under perioden 2021–2027. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att utnyttja ESF+ fullt ut, särskilt de tillgängliga medlen till stöd för dem som har det sämst ställt, i syfte att komma till rätta med de typer av extrem fattigdom som är förknippad med störst risk för social utestängning, såsom hemlöshet, barnfattigdom och livsmedelsbrist.
15. Europaparlamentet betonar att kvinnor inte bara i oproportionellt hög grad förlorade jobbet i början av pandemin, utan att de också har haft större svårigheter att komma tillbaka in och bli kvar på arbetsmarknaden under perioden mellan de första två pandemivågorna och att sysselsättningsmöjligheterna ökade med 1,4 % för männen men med bara 0,8 % för kvinnorna under denna period. Parlamentet betonar att oproportionellt många ungdomar, särskilt unga kvinnor, förlorade jobbet under pandemins första våg. Parlamentet konstaterar att tidigare kriser har visat att det faktum att unga människor kommer in på arbetsmarknaden under en recession kan påverka dessa personer negativt ur sysselsättningshänseende i ett årtionde eller mer.
16. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att främja kvinnors deltagande på arbetsmarknaden, samtidigt som de tryggar skatteprogressiviteten, undanröjer skattemässiga könsobalanser och annan ojämlikhet och lägger fram specifika, riktade och mätbara initiativ inom ramen för finansieringsprogram, i enlighet med kommissionens rekommendation om effektivt aktivt sysselsättningsstöd, samt att främja kvinnors egenmakt genom tillgänglig och inkluderande formell, icke-formell och informell allmän och yrkesinriktad utbildning och livslångt lärande, varvid särskild uppmärksamhet bör ägnas åt de mest marginaliserade personerna, liksom tillgång till finansiering, kvinnligt företagande och kvinnors närvaro i framtidsinriktade branscher, i syfte att säkerställa tillgången till högkvalitativ sysselsättning och anständiga arbets-

och anställningsvillkor inom alla åldersgrupper. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att bedriva politik som bidrar till utbildning, kompetensutveckling och omskolning för kvinnor, särskilt med beaktande av den gröna och den digitala omställningen. Parlamentet uppmanar EU och medlemsstaterna att stödja kvinnors tillgång till livslångt lärande och utbildning av god kvalitet, särskilt efter omsorgsrelaterade frånvaroperioder, och att vidta kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med tids- och resursbristen samt den digitala klyftan. Parlamentet efterlyser större satsningar på ämnen inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik och på digital utbildning, yrkesutbildning, livslångt lärande, artificiell intelligens och finanskunskaper samt andra övergripande färdigheter på alla utbildningsnivåer, i syfte att säkerställa att fler kvinnor börjar arbeta inom framtidsorienterade sektorer och bidrar till utvecklingen av dem och till samhällsutvecklingen i allmänhet. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att använda EU-medel och EU-program till att stödja livslångt lärande och utbildning inom de specifika områdena som rör nya digitala färdigheter och ny digital kapacitet, särskilt ämnen inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik. Parlamentet betonar att kvinnligt företagande har ett mervärde och måste stödjas och främjas.

17. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att vara ambitiösa i sitt genomförande av den europeiska barngarantin, direktivet om insyn i lönesättningen, det framtida direktivet om minimilöner och rekommendationen om minimiinkomst.
18. Europaparlamentet betonar att de nationella insatserna för att säkerställa integrering av romer bör påskyndas i alla EU-medlemsstater. Parlamentet uppmanar kommissionen att främja inkludering och därmed trygga romska flickors och kvinnors delaktighet på alla nivåer, inbegripet de som arbetar på lokal och regional nivå och på EU-nivå. Parlamentet påpekar man i samband med detta arbete bör beakta jämställdhetsaspekter och fokusera på att lyfta upp god praxis från medlemsstatsnivån till unionsnivån.
19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att komplettera EU:s ekonomiska bistånd med studieprogram och projekt som ger begåvade romska flickor och kvinnor möjlighet till vidareutbildning som gör att de kan ta sig ur generationsöverskridande fattigdom, främjar deras sociala integration och ger dem större kunskaper, med målet att förbättra romernas situation. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att tillkännage hur stort stöd de skulle behöva för att genomföra de rekommenderade integrationsåtgärderna för den romska befolkningen.
20. Europaparlamentet påminner om att snäva definitioner av hemlöshet exkluderar kvinnor som lever i hemlöshet eller är utestängda från bostadsmarknaden, på grund av att de använder sig av informella och ofta osäkra lösningar, exempelvis sover ute och bor på nödbostäder, och inte söker hjälp av stödtjänster för hemlöshet förrän dessa andra alternativ är uttömda. Parlamentet påpekar att kvinnor till följd av detta inte beaktas och underskattas i hemlöshetsuppgifterna och att deras upplevelser och behov därför förbises.
21. Europaparlamentet påminner om att kvinnor är särskilt utsatta i bostadskrisen. Parlamentet betonar att kvinnors hemlöshet ofta är mindre synlig och behöver hanteras på ett särskilt sätt. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att använda sig av ett könsperspektiv i sina nationella strategier mot hemlöshet i syfte att

stödja kvinnor som är hemlösa, vilka ofta bär på komplexa trauman och står inför återtraumatisering, till exempel till följd av våld i nära relationer och övergrepp, separation från sina barn, stigmatisering och brist på säkra och trygga utrymmen. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att anlägga ett könsperspektiv i sin bostadspolitik, särskilt genom att ge stöd åt kvinnor i situationer som exempelvis ensamstående föräldrar.

22. Europaparlamentet välkomnar inrättandet av den europeiska plattformen för åtgärder mot hemlöshet och dess individinriktade, bostadsorienterade och integrerade strategi. Parlamentet begär att plattformen tillämpar jämställdhetsintegrering i allt sitt arbete samt inkluderar kvinnorrättsorganisationer och genomför en studie om situationen kring kvinnors hemlöshet i Europa.
23. Europaparlamentet understryker att man i samband med den europeiska gröna given och den rättvisa omställningen måste ägna särskild uppmärksamhet åt energifattigdom och öka de offentliga investeringarna i subventionerade, överkomliga och energieffektiva bostäder.
24. Europaparlamentet betonar jämställdhetsaspekten av energifattigdomen, som i oproportionellt hög grad drabbar ensamstående kvinnor, enföräldershushåll och hushåll med kvinnligt överhuvud, samt vikten av att uppmärksamma kvinnors särskilda situation vid analysen av den ökande risken för bristande ojämlikhet och fattigdom till följd av klimatpolitiken. Parlamentet påpekar att man måste ta större hänsyn till frågan om rättvisa mellan könen när det gäller bostäder och stadsförnyelse. Parlamentet upprepar sin uppmaning till kommissionen och medlemsstaterna om att fastställa en definition av energifattigdom som beaktar dess könsrelaterade aspekter samt att vidta mer ambitiösa åtgärder för att hantera energifattigdom¹⁴. Parlamentet uppmanar i detta sammanhang medlemsstaterna att rapportera om energifattigdomens könsrelaterade aspekter i sina nationella energi- och klimatplaner.
25. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att avskaffa skatter på hygienprodukter, som i oproportionellt hög grad kränker kvinnliga låginkomsttagares värdighet. Parlamentet finner det djupt beklagligt att ett antal medlemsstater trots de föreslagna förändringarna av momsreglerna 2018 inte har sänkt momsens på hygienprodukter.
26. Europaparlamentet noterar att alla medlemsstater har ökat sina omsorgspaket under pandemin och infört särskilda bestämmelser för enföräldershushåll. Parlamentet uppmanar eftertryckligen medlemsstaterna att förlänga dessa bestämmelsers giltighetstid under återhämtningsperioden.
27. Europaparlamentet anser att det är viktigt för jämställdhetspolitiken att man åtgärdar den sneda könsfördelningen inom både det avlönade och det oavlönade omsorgsarbetet, ökar antalet kvinnor inom mansdominerade sektorer och främjar mäns sysselsättning inom kvinnodominerade sektorer, för att hantera könssegregeringen inom sysselsättningen. Parlamentet betonar att den bestående könssegregeringen inom yrkeslivet är ett tecken på att det måste göras mer via utbildningssystemen och andra incitament för att uppmuntra unga män och kvinnor att börja arbeta inom yrken som

¹⁴ Europaparlamentets resolution av den 26 maj 2016 om ett könsperspektiv på fattigdom EUT C 76, 28.2.2018, s. 93.

förknippas med det andra könet.

28. Europaparlamentet beklagar att dagens fattigdomsuppgifter bara speglar en del av könsklyftan, eftersom indikatorer för fattigdomsrisk bygger på uppgifter om hushållen som inte visar fördelningen och tillgången till resurser inom dem. Parlamentet upprepar sina uppmaningar till kommissionen och medlemsstaterna om att vidareutveckla och förbättra insamlingen av könsuppdelade uppgifter och könsuppdelad statistik, forskning och analys samt att tillhandahålla stöd och åtgärder för att förbättra institutioners och civilsamhällesorganisationers kapacitetsuppbyggnad när det gäller insamling och analys av uppgifter. Parlamentet uppmanar särskilt EU:s observationsgrupp för energifattigdom att inbegripa könsuppdelade uppgifter i sin uppsättning offentligt tillgängliga indikatorer.
29. Europaparlamentet påminner om att social distansering och karantän på grund av covid-19 har lett till en dramatisk ökning av antalet fall av våld mot kvinnor, inbegripet ett ökat antal fall av våld i nära relationer och övergrepp mot barn. Parlamentet påminner om att kvinnors ekonomiska oberoende visat sig vara ett centralt verktyg mot könsrelaterat våld. Parlamentet uppmanar därför kommissionen och medlemsstaterna att tillhandahålla ekonomiskt stöd till kvinnor som utsatts för könsrelaterat våld och som flyttar till eget boende, och att förbättra tillgången till information om ekonomiskt stöd för överkomligt boende som ett sätt att förbättra dessa kvinnors ekonomiska oberoende och levnadsstandard.

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	3.3.2022						
Slutomröstning: resultat	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 100px;">+:</td> <td style="text-align: right;">41</td> </tr> <tr> <td>-:</td> <td style="text-align: right;">8</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">4</td> </tr> </table>	+:	41	-:	8	0:	4
+:	41						
-:	8						
0:	4						
Slutomröstning: närvarande ledamöter	<p>Atidzhe Alieva-Veli, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, David Casa, Leila Chaibi, Ilan De Basso, Margarita de la Pisa Carrión, Özlem Demirel, Jarosław Duda, Estrella Durá Ferrandis, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Rosa Estaràs Ferragut, Nicolaus Fest, Loucas Fourlas, Cindy Franssen, Helmut Geuking, Elisabetta Gualmini, Alicia Homs Ginel, France Jamet, Agnes Jongerius, Radan Kanev, Adám Kósa, Stelios Kypouropoulos, Katrin Langensiepen, Miriam Lexmann, Elena Lizzi, Giuseppe Milazzo, Kira Marie Peter-Hansen, Dragoş Pişlaru, Manuel Pizarro, Dennis Radtke, Elżbieta Rafalska, Guido Reil, Daniela Rondinelli, Mounir Satouri, Monica Semedo, Michal Šimečka, Beata Szydło, Eugen Tomac, Romana Tomc, Marie-Pierre Vedrenne, Nikolaj Villumsen, Marianne Vind, Maria Walsh, Stefania Zambelli, Tatjana Ždanoka</p>						
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Evelyn Regner, Eugenia Rodríguez Palop, Sara Skyttedal						

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

41	+
NI	Daniela Rondinelli
PPE	David Casa, Jarosław Duda, Rosa Estaràs Ferragut, Loucas Fourlas, Cindy Franssen, Helmut Geuing, Radan Kanev, Stelios Kypourouopoulos, Dennis Radtke, Sara Skytvedal, Eugen Tomac, Romana Tomc, Maria Walsh
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Dragoş Pîslaru, Monica Semedo, Michal Šimečka, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Ilan De Basso, Estrella Durá Ferrandis, Elisabetta Gualmini, Alicia Homs Ginel, Agnes Jongerius, Manuel Pizarro, Evelyn Regner, Marianne Vind
The Left	Leila Chaïbi, Özlem Demirel, Eugenia Rodríguez Palop, Nikolaj Villumsen
Verts/ALE	Katrin Langensiepen, Kira Marie Peter-Hansen, Mounir Satouri, Tatjana Ždanoka

8	-
ECR	Giuseppe Milazzo, Margarita de la Pisa Carrión, Elżbieta Rafalska, Beata Szydło
ID	Dominique Bilde, Nicolaus Fest, France Jamet, Guido Reil

4	0
ID	Elena Lizzi, Stefania Zambelli
NI	Ádám Kósa
PPE	Miriam Lexmann

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET ANSVARIGA UTSKOTTET

Antagande	16.6.2022
Slutomröstning: resultat	+: 22 -: 0 0: 3
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Isabella Adinolfi, Annika Bruna, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Lina Gálvez Muñoz, Alice Kuhnke, Karen Melchior, Andželika Anna Możdżanowska, Maria Noichl, Sandra Pereira, Pina Picierno, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, María Soraya Rodríguez Ramos, Christine Schneider, Sylwia Spurek
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Michiel Hoogeveen, Ewa Kopacz, Aušra Maldeikienė, Predrag Fred Matić, Silvia Modig, Monika Vana
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 209.7)	Marek Paweł Balt, Milan Brglez, Maria Walsh

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET ANSVARIGA UTSKOTTET

22	+
ECR	Andželika Anna Mozdżanowska
PPE	Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Ewa Kopacz, Aušra Maldeikienė, Christine Schneider, Maria Walsh
Renew	Karen Melchior, María Soraya Rodríguez Ramos
S&D	Marek Paweł Balt, Milan Brglez, Lina Gálvez Muñoz, Predrag Fred Matić, Maria Noichl, Pina Picierno, Evelyn Regner
The Left	Silvia Modig, Sandra Pereira
Verts/ALE	Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Monika Vana

0	-

3	0
ECR	Michiel Hoogeveen, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Annika Bruna

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster